

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRETÉSEK:

4-hatásos pont sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, április 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséceikk: Irás a nőknek.
Kornfeld a vidék fejlődéséről.
Az új fővédő-asszony.
Vaant Arad és Békésmegye között.
A kereskedők köre közgyűlése.
Szanasztorium-estély.
A politika eseményei.
A hegyaljai szőlőbirtokosok mozgalma.
Véres zendülés Horvátországban.
Botrányok a fővárosban.
Az olasz horvátok.
A regény vége.
Tárcs: A szoborleány. Irta: Tutsekne-Boxheft L.
Csarnok: Örökké. Irta: Csuka Ferenc.

Írás a nőknek.

Arad, április 11.

Utolsó napján a politika ez idő szerint való szünetének, hadd szóljon ez az írás a nőknek. Mielőtt ezt a helyet, az öregbetűs mezőket újra, hosszú időre monopolizálni fogja a politika: a férfiak hangulata helyett a nők lelkéhez fordulnak ezek a sorok, hogy őket egy fontos, gazdasági tekintetben is jelentőséggel bíró ügynek megnyerjék. Mondjuk el sorban ennek történetét.

Csöndben, kis keretek között tart a megye egyik helyén egy akció. Pedig a jelentősége rendkívül nagy. Amivé Gyarmathy Zsigáné tette Kalotaszeget, azzá teszi ez az akció Gurahoncot, s e mellett a megye egy szegény vidékén a földhözragadt népnek könnyű háziipar által jelen-

tős mellékkeresetet biztosíthat. Mert akármilyen szűk méretei vannak a dolognak, érlelemes, hogy azzal foglalkozzunk, s a figyelmébe ajánljuk azoknak, akik, hacsak csöpp jóakaratot szentelnek reá, ezeken segíthetnek vele.

Gurahoncon, az ottani szegény nép gyermekei között néhány év óta lankadatlan szorgalommal terjeszt egy mesterséget egy ideális lelkű asszony: Németh Zsigmond vasuti főmérnök felesége. A csipkeverés művészetét terjeszti a kicsinyek, de felnőttek között is. Maga a mesterség a női kezek által könnyen elsajátítható, és egy kevés kezűgyességgel, meg izlés-sel igen jövedelmezővé válik.

Németh Zsigmondné bámulatos szenvedélyvel tanítja ezt a parasztgyerekek között. Pedig a fáradságon kívül áldozatával is jár ez. Ő vesz nekik fonalat, csipkeverő fát, aztán, ha másként nem megy, maga veszi meg a munkát is tőlük. De magasabb feladat is hárul reá ebben a működésében. Ő rajzolja és konstruálja ezeknek a csipkének mintáit, még pedig teljesen önállóan: részint magyar, részint óromán stílusban. Sőt a kettőnek kombinálásával új zsáner alakult ki, amely speciális a gurahonci csipkeverőknek. A gurahonci iskolában hatvan-hetven leány gyűlik össze s tanulja Németh Zsigmondnéétől ezt a mesterséget. Hogy mennyire hasznukra válik, érdekes példa van rá. A gurahonci cementgyár egy munkásának leánya, aki Ausztriába származott el az ap-

jával, levelet írt Némethnének, amelyben azt újságolja, hogy új lakóhelyén rendkívül sok pénzt keres a tőle tanult mesterséggel, a csipkeveréssel.

Ez most csak egy község érdekessége, de azt, amit egy lelkes asszony ötlete, buzgó ága megkezdett, sokkal nagyobb jelentőségű, gazdasági haszonnal járó intézménnyé kell fejleszteni. Meg kell honosítani Aradmegye ezen részében a csipkeverést, mint háziipart, annyival is inkább, mert ennél jövedelmezőbb háziipar alig képzelhető. Itt fejthet ki a kéz ügyessége annyi tökéletességet és csint, amellyel a gyári ipar nem tud versenyezni, s amely az értékesítésnél nagyon meghozza a hasznát. Nem kellene hozzá szerszámok, segédeszközök: csak fonál meg csipkeverőfa. Meg hogy legyen, aki a betanítást végzi, új mintákat ad, az izlést fejleszti, s a készítményeket összegyűjti.

Amint fönnebb mondva volt: a csipkeverés Kalotaszegévé lehetne tenni ezt a községet, ha megvolnának hozzá az eszközök. Kevés, igen kevés anyagi támogatás kellene ehhez, sokkal kevesebb, mint amennyit az állam akármilyen csöpp ipari vagy gazdasági célra szokott adni. Mindössze arra kell a pénz, hogy elegendő fonalat adjanak azoknak, akik a csipkeverésre vállalkoznak, meg csipkeverő-fát és végül, hogy — miután kell valaki, aki állandóan ennek szentelje tevékenységét, — ezt a valakit, akit Németh Zsigmondné már betanított a csipkeverésre, valamivel

A szoborleány.

Irta: Tutsekne-Boxheft Lilly.

Csáthy Melanie kis leány volt még, mikor az unokabátyja, Csáthy Ferenc csupa pajkosság-ból felkapta és magához ölelte.

Melaine finyaskodva fordította félre a fejét. — Milyen paraszt vagy, — mondta és bizonyos lenézéssel mérte végig a fiút.

Ferenc meg hirtelen letette; dühös volt és nevetett is.

— Te se fogsz férjhez menni soha! — je lentette ki gúnyosan.

Nagyon értelmetlennek látszott akkor ez a megjegyzés. Az ilyen gazdag, szép leányok igen hamar szoktak férjhez menni.

Ez, mondom, régen volt. Azóta már régen asszony lehetne Csáthy Melaine.

Vannak emberek, akik nem változnak semmit. A lelkük olyan, mint egy merev tükör s a képek érintetlenül vonulnak el előtte. Az arcuk is merev, nyugodt és változatlan, nem szántják fel a szenvedélyek, a gondok, az élet keserű tapasztalatai. Melaine úgy tartotta most is, asszonynak, leánynak legfőbb kötelessége, hogy szép legyen. S az ő életében tényleg ez volt a fődolog. Csodálatosan tudta ápolni a haját, a fogait, az arcbőrét. Igen érzékeny kedélyű leány volt különben. Sajnált minden szegény nyomorék embert és nem tudott temetést nézni. Az ő házában történt, hogy a viceházmesterné mekverte a kisleányt, mert a gyerek nyafogott, hogy

éhes. Melanie roppantul felháborodott ezen. Kiadta a szigorú parancsot, hogy azt a brutális asszonyt el kell kergetni, a gyerekeknek meg a bonbonjaiból pakolt be egy csomót és leküldte a fehérkötényes szobaleánnyal. A szalonja olyan volt, mint egy kirakat. Asztalok, állványkák tele voltak apró törékeny nippesekkel és sohasem történt meg, hogy valamelyik kissé ferdén állott volna a helyén. Ugy nézett ki az egész lakás, mintha nem lakna benne senki, hanem inkább csak mutogatnák.

Az élet durva, kegyetlen oldalait nem látta soha Csáthy Melanie. Olyan volt a világa mint, egy áláltszó, szép üvegszekrény, amelyben maga is szépen, rendesen állt, mint akármelyik élettelen bronzfigurája. Szerelmes is volt egyszer: ő úgy gondolta legalább. Egy daltás természetű fiatal ügyvéd udvarolt neki. Csupa ábrándokkal, iluzióval telt meg a lelke és azt hitte, a legnagyobb boldogság, a legédesebb földi örömk várna reá. Míg egyszer meglátta hű lovagját az utcán, egy nagy kopott ruhás, görnyegt emberrel menni. Roppant közönségesnek találta ezt és kérdőre vonta a fiatal embert.

— Az egyik ügyfelem volt — mondta a férfi s hangján megértett, hogy bosszantja a leány okatlan érzékenykedése. A kenyeret így kell megkeresni, Melanie.

Elesen és kíméletlenül csengett ez a pár szó a leány fülébe. Sirva fakadt.

Ez volt az első csalódása. Sok más is jött ezután. Nem tudta megérteni, hogy minden

ember más az életben, a valóságban, mint a szalonban s ez a differencia valami áthidalhatatlan irtóvont az ő világa és a férfiak közé. Ő csak a szalont ismerte, a kő tözöt és simamodoru embereket, a kik mindig szellemesek és jókedvűek voltak. De valahányszor jobban közeledett hozzá valaki, finom ősz önével megérezte benne a másik embert. Irtózott attól.

Pedig asszony volt ő is. Az ő lelkében is égtek csodálatos és meg nem érett vágyak. S amint szálltak az évek, mindegyre erősebbek és intenzívebbek lettek és megzavarták sokszor csendes, nyugalmas éjszakáit. Sokat gondolt a szerelemre akkor s szemében felgyúlt valami titkos tűz. Mikor elmúlik a fiatalság, megjön a lélek e fajó, tikkasztó sóvárgása. Mintha a természet felzaklatna a vérben még egyszer minden erőt és kényszerítene szeretni az embereket.

Ekkor találkozott Hajdu Gáborral valami zsuron Melaine. A férfi véletlenül tévedt oda. Nem szerette ezt a mosolygó, cifra és hazug társaságot, ahol az ember k céltalanul és ok nélkül beszélnek egymással.

Mosolygott, amikor meglátta Melainet szép és elegáns ruhában. Feszés és modulatián volt, mintha porcellánból lett volna és arca nem mutatott semmi kifejezést.

— Vén leány! Az ördögnek se kell — gondolta először.

De aztán valami sajtáságos kíváncsiság ébredt fel benne.

kárpótolják a fáradságáért. De ennek ellenében egy jelentős háziparnak teremtenek otthont Aradmegyében, amely ép a külföldi produktumokkal lesz hivatva versenyezni, s ezer meg ezer szegény családnak könnyű keresetforrás. Most még csak a kisebbek végzik ezt: mihelyt azonban látni való lesz, hogy milyen haszonhajtó mesterség az, a nagyobbak is annak adják magukat. És hogy a gurahonci példa a szomszédos helyeken, ahol szintén sok a szegény család, szintén gyökeret verhessen: annak nincs semmi akadálya.

Ez az ügy elsőben is *Aradvármegyét* illeti, amely itt kis fáradsággal és munkával több segítséget adhat, mint másutt esetleg egy inség-utépítéssel. De illeti azután *Arad város és a megye hölgyeit*. Az iparfejlesztés missziójának ez a része az ő feladatuk, ép úgy, mint az özvegyek és árvák könnyeinek fölszáritása. Az ő körükben induljon meg az akció, amely megteremtse azokat az eszközöket, amelyek segítségével a Németh Zsigmondné kezdéséből szegény asszonyok jövedelmező keresetforrása legyen.

Az aradi kerületi iparfelügyelőség, a mely gondos szemmel nézi a megye házipari mozgalmait, a támogatójává szegődött ennek a jó, helyes ügynek. Az iparfelügyelőségnek a Rákóczi-utcában levő hivatalában van néhány mintája a gurahonci csipkeverőknek. Azok a hölgyek, a kik ez iránt érdeklődnek, ott megtekinthetik. Megláthatják: micsoda munkára, izlésre képesek 9—10 éves leányok, ha hozzáértő kéz annak titkaiba, fogásaiba avatja őket. Néhány nap múlva újabb mintákat kap az iparfelügyelőség. Azok szintén rendelkezésre állanak az érdeklődő hölgyeknek. Nézzék meg: és az ösztönözze őket arra, hogy ennek a háziparnak apostolai legyenek.

Ezért íródott ez a vezércikk a nőknek, akikhez ritkán szólnak a politika ez öregbetűs mezőin. Pedig ha ezeknek a szá-

vaknak foganatja lesz: nagy hasznot jelenthet ez a megye egy nagy részének lakosságára: többet, mint néha-néha egy-egy politikai esemény.

TÁVIRATOK.

Az abbáziai találkozó.

Róma, ápril 11. A *Matino* az abbáziai minisztertalálkozásról szólva, többek közt a következőket írja: A Loubet elnök római látogatását megelőző minisztertalálkozás ünnepélyesen bizonyítja a *hármasszövetség életerejét*. A politikai nehézségek veszedelme idejének vége van. A szemhatár ismét egészen tiszta. A *Tribuna* megállapítja, hogy a sajtó egyhangulag elismerte az abbáziai minisztertalálkozásnak jelentőségét és célszerűségét, különösen abban a pillanatban midőn egyes hatalmak között új szövetezések jönnek létre és hozzá teszi: Az olasz kormány nagy lojalitással és legjobb akarral igyekezett egyhangra hozni Ausztria-Magyarország és Olaszország érdekeit. *Goluchowsky* gróf most maga is megkapta Tittonitól ennek megerősítését és ennek biztosításait hasonló ő-zinteséggel viszonzta. Mindenki örülhet az abbáziai találkozásnak.

Az orosz-japán háború.

Brest, ápr. 11. A *Dimitrij Donszkoj* nevű orosz cirkálóhajó ma elindult a Keleti-tengerre.

Cherbourg, ápril 11. A *Virennius* tenger-nagy vezénylete alatt álló orosz hadosztály a lakosság lelkes tüntetése között távozott a Keleti-tengerre.

London, április 11. A *Daily Mail* jelentése szerint a Jalu folyó mellett tegnap nagy ütközet folyt le. *Temérdek halott és sebesült maradt a harctéren*; ezeket két vonaton szállították Mukdenbe, és onnan Kharbinba.

Tokio, április 11. *Niucsvang* keleti részén, a hol a japánok partra akartak szállani, a tenger előntötte az egész vidéket, úgy, hogy a partraszállás tökéletesen meg van akadályozva.

Van-e élet az ilyen szoborrá merevült bábokban?

Sok asszonyt ismert, sokat élt és sokat szeretett. Valamiképpen megcsömörlött az izzó mámoroktól. Nyugalmasabb életet szeretett volna kezdeni. S a házasság problémáját forgatta agyában.

— Ilyen asszony kellene nekem! — így filozofált. — Szép is, jó is és nem fog megcsalni soha.

Tudni kell, hogy Hajdu Gábor már a „legszébb kor” széles mesgyéjén járt. Ilyenkor az ember már okosan gondolkodik az asszonyokról, ha meg nem bolondul és nem szeret bele valami ugrifüles, fiatal leányba. Hajdu Gábor pedig csupa józanság volt. Igen komolyan fontolgatta ennek az összeköttetésnek az előnyeit. A számításban nem is volt hiba. És mégis érthetetlen a férfiember. Felizgatja egyszerre, egy csokor, egy tekintet, egy mozdulat lázba tudja hozni.

Talán a levegőben volt valami illat, talán a leány rezzent össze valami ismeretlen, sejtelmes félelemtől. A férfi szilaj vére fellobbant és hirtelen indulatával elkapta Melanie kezét. Megakartá csókolni.

Egy pillanat volt az egész.

A leány jéghideg arcán valami kellemetlen meglepetés látszott.

— Maga nagyon könnyen megfélekedzik magáról, édes Hajdu! — mondta illő megróvással.

És finom, hosszú ujjai önkénytelenül nyultak a csöpp szalonasztal aranybimbesü terítője felé, mely kissé félrecsuszott a gyors mozdulattól. Megigazította. A férfi egyszerre roppant nevelésesnek érezte magát. Talán még inkább ez a mozdulat bántotta. Nem tudta miért, de

most már tisztában volt vele, hogy ezt a leányt nem fogja elvenni. Vajna hiányzott belőle, egy szikra talán, ami nélkül nem is asszony. Szinte bosszankodva ment haza. Mikor meg elmondta Csáhy Ferkónak, a jó pajtásának az esetet, mind a ketten csak nevettek rajta.

— A jóslatom beteljesült. Melanie nem változott semmit.

A leány meg, mikor elment Hajdu Gábor, behunyta szemekkel dült hátra a hintaszéken s az ajkán valami földöntúli mosolygás ragyogott.

— Ha megcsókolta volna, Istenem, ha megcsókolta volna.

És álmódott a szerelemről, szertelen, édes, izgató álmokat. És így fog álmódni örökké és nem fogja megtudni sohasem, hogy megvénült, hogy elvesztett mindent és nem ismert meg semmit az élet legfőbb javaiból.

Pedig finom arcán megsokasodtak már az apró ráncok. De ő még mindig úgy tartja: asszonynak, leánynak legfőbb kötelessége, hogy szép legyen. Mosolyogva néz a tükörbe, elbábrál a megritkult hajával, megigazítja szépen, divatosan és él tovább az apró, törékeny nippesjei közt. Az emberek meg elmennek mellette és szánják, holott ő nem tud semmit az élete ürességéről. A szerelmet várja mindig, a szépet, a poétikust, az üdvözítőt. És ezért, mert ezt várta mindig, a lehetlent, a csodálatost, nem tudta megérezni az igazi szerelem közelségét és elhaladtak mellette a boldogság alkalmi észrevétel nélkül.

Vannak leányok, a kik a valóságokat nem ismerik meg soha. És vajjon mégis nem-e jobb az ő szoboréletük a csuf, a kiméletlen, a gonosz valóságoknál?

Charkow, ápril 11. Ma bezárták az itteni egyetemet, mivel az ifjuság háboru-ellenes tüntetéseket rendezett. Az egyetem egyik tanára ugyanis előadás közben elítélte a háborút, ami fülébe jutott az orosz kormánynak, a mely a *tanárt azonnal felfüggesztette* állásától. A tanárok erre hatalmas tüntetést rendeztek elmozdított tanáruk mellett és a háboru ellen. A tüntetés a rendőrség közbelépése folytán komoly utcai harccá fajult. Miután további tüntetésektől tartottak, ezeknek elkerülése végett bezárták az egyetemet.

Kornfeld a vidék fejlődéséről.

(A vidéki pénzintézmények emelkedése.)

— Az Aradi Hírlap tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az ország egyik első közgazdasági szakértője, Kornfeld Zsigmond főrendibázi tag, a Magyar Altaános Hitelbank vezérigazgatója egy bécsi lap munkatársa előtt nyilatkozatot tett Magyarország közgazdasági fejlődéséről. A fontos kijelentéseknek, a melyeket tett, legérdekesebb része, a melyben a vidék pénzügyi viszonyainak és gazdasági helyzetének örvendetes emelkedéséről szól. Jellemző adatait sorolja föl ennek Kornfeld, s a vidék haladásának bizonyára illetékes helyről jövő elismerése ez.

A nyilatkozatoknak a vidéket illető része ez:

Az ország pénzügyi helyzetének közvetlen javulása körülbelül évi 400—500 millió koronára becsülhető, a minek kiváló jelentősége főképpen abban rejlik, hogy legnagyobb részben a legszegényebb és gazdaságilag legalantabb álló elemeknek válik javára. Ha egy falunak átlag vagyona statisztikailag két millió korona, az igen gazdagnak mondható. De ez a statisztikai felfogás rögtön megdől, ha ezt látjuk, hogy a nyert átlagban a földesur milliós vagyona is a falu többi lakosainak garasával összevetve szerepel. A statisztikailag szegény falu, a hol átlag 10.000 korona a vagyon, gazdaságilag sokkal nagyobb erő amannál, s az ország kulturájára és haladására fontosabb, mint amaz. Ebben az irányban tetemesen előbbre jutottunk; hogy tényleg megvannak ezek a momentumok, az abból a körülményből ítélhető meg, hogy a viszonyok többször érintett javulása főleg ott mutatkozik, a hol a megjelölt okok működtek. Kornfeld rámutat arra, hogy az ország minden részében a kis földparcellák értéke emelkedik, sőt azokért néha bámulatos árakat fizetnek. Utal továbbá arra, hogy még a legkisebb vidéki pénzintézeteknél is erősödés tapasztalható oly mértékben, a milyent nem is sejtettek azelőtt. Hivatkozik egy előtte fekvő kimutatásra, mely a vidéki pénzintézetek tőkét, tartalékait és bétéit foglalja magában. Örvendetes és megnyugtató összegeket lát az ember, oly összegeket, melyek többé-kevésbé mégis csak a kisemberek megtakarításának tekinthetők. *Aradon hat intézet körülbelül 62 millió koronát kezel*, Nagyvárad 40, Miskolc 30 milliót mutat ki, Kassa és Pécs ugyanannyit. Székesfehérvár, mely alig másfél órára van a fővárostól 25, Szabadka 23, Pozsony 61 millióval szerepel. Ezzel szemben érdekes konstatálni, hogy az Osztrák-Magyar-Bank budapesti főintézetének váltótárcája a legutóbbi kimutatás szerint alig érte el a 30 millió koronát.

Vaóban nyüzgés, mozgolódás tapasztalható mindenben, a mi a gazdasági haladással összefügg a vidéken. Csak egy kis példa: az 1903-iki tojásexport 40 millió koronára becsülhető, holott 1898-ban alig volt több 20 milliónál. Ugyanez a viszony mutatkozik a mezőgazdaság egyéb mellékterményeinél is.

Ezután a konverzióval foglalkozik, majd a következőképp tér át ismét a vidék fejlődésére:

A magyar vidék jelentékeny erősödésére mutat a *kétes követelések apadása*. Így a magyar hitelbank áruköveteléseiből, amelyek a múlt évben 35 millió koronát tettek ki, a kétes követelések nagysága 10,000 korona, az ásványolaj finomító-észvénytársaságnál 15 millió korona forgalomnál 2700 koronát tett ki.

A vidék mindezen jelenségeivel szemben mindenestre sajnálatos módon ott áll a főváros hátramaradása: a legjobb bizonyíték arra, hogy a javulásnak általam érintett momentumai majdnem kizárólag a vidékre szorítkoznak. Mindenesetre a fővárosban is jelentkeznek az ország megerősödött vételekedvények jelei s ennek az iparra való hatásának bizonyítékául elmondhatom, hogy a sok iparvállalat közül, amely a magyar hitelbank körébe tartozik, egy sincsen, amely ne mutatott volna föl — bár itt ott szerény — eredményt. Az ipari vállalatok emelkedésének fontossága azonban, nézetem szerint, általános gazdasági szempontból tekintve, csak részben függ a vállalkozás kedvező eredményeitől. A munkabér s az üzemeltetések gazdaságilag és szociálpolitikai szempontból első sorban számítanak.

A nyilatkozat ezzel végződik:

Mindezek után bizalommal tekinthetünk a legközelebbi jövő elé. Nem szól az állami beruházásokról, melyek évekre elosztva ösztönző hatással lehetnek ugyan, de nem alapvető erővel. Alapvető erő csakis az egyesek tevékenysége lehet. Azért a legnagyobb jelentőséggel lesz Magyarországra nézve, hogy a rendelkezésre álló erőket miképp fogják kiváltani törvényhozási és kormányzati akciók. Mert a bizalom s a pillanatnyi viszonyok kedvező megítélése dacára mindez csak viszonylag kielégítő és csakis a korábbi, igen rossz üzleti viszonyokhoz képest, melyek 1895. óta uralkodtak, mutat örvendetes eredményeket. Abszolút véve s összehasonlítva a gazdaságilag haladottabb nemzetekkel, köztük Ausztriával is, mi még csak a kezdet kezdetén állunk.

Az új fővédő-asszony.

(A polgári jótékony nőegylet közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az aradi polgári jótékony nőegylet, mely a télen egy kisebb személyi válságon ment keresztül, vasárnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését a városháza tanácstermében.

A közgyűlés legfontosabb tárgya volt három megüresedett tisztségnek a betöltése. A fővédőasszony és a két titkár helyét töltötték be a tegnapi közgyűlésen. Urbán Ivánné fővédőasszony, Tedeschi Viktor és Parecz Béla dr. titkárok már régebben lemondottak. Lukácsy Lajosné és Ortutay Gyuláné védőasszonyok pedig utóbb szintén beadták lemondásukat.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Institoris Kálmán polgármester megnyitotta a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Parecz Béla dr.-t, a hitelesítésére Abray Lajosné és Kristyó Jánosné tagokat kérte fel.

Parecz Béla dr. felolvasta a fővédőasszony és igazgatóválasztmány jelentését, mely részletesen beszámol az egyesület elmúlt évi tevékenységéről s egyszersmind köszönetet mond azoknak, kik az elmúlt évben adományokkal szaporították az egyesület alapját, valamint azoknak is, kik a jótékony nőegylet színházi működésének előadásában közreműködtek. A két színházi est tiszta jövedelme 2868 korona 68 fillért tett ki.

A felolvasott jelentés szerint az egyesület kebelében nagy változás állott elő, amennyiben az egyesület Aradváros közönségével a

városi árvaház fenntartására és kezelésére vonatkozólag fennálott egyezményt felmondta s így az összes rendelkezésre álló jövedelmet jövőre kizárólag az özvegyek segélyezésére fordítja. Miután azonban ez a felmondás csak 1904. évi január 1-től volt hatályos, az elmúlt évi jövedelem nagy részét még az árvaház fenntartására szentelték. A városi pénztárba 8851 korona 20 fillért fizettek be, az özvegyek segélyezésére 1050 koronát fordíthattak, mely összegből 324 özvegyet segélyeztek. Az egyesület törzsvagyona jelenleg 112,084 kor. 74 fillért tesz ki.

A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a felolvasott jelentéseket a számvizsgáló bizottság jelentésével egyetemben s a szokásos felmentvényt megadta.

Ezután Urbán Ivánné fővédőasszony, Tedeschi Viktor és Parecz Béla dr. titkárok, Lukácsy Lajosné és Ortutay Gyuláné bejelentették lemondásukat.

Institoris Kálmán polgármester a város nevében is a legnagyobb sajnálattal veszi tudomásul a lemondásokat s Abray Lajosné indítványára a közgyűlés egyhangulag Urbán Ivánnét örökös tiszteletbeli fővédőasszonnyul, Tedeschi Viktort és Parecz Bélát örökös tiszteletbeli titkárokká megválasztotta.

Parecz Béla dr. köszönetet mondott a maga és Tedeschi nevében a kitüntetésért.

A közgyűlés ezután egyhangulag új fővédőasszonnyul özv. Purgly Lajosné, titkárokkul: Ifj. Lócs Rezsőt és Elvi Illés Lászlót, a számvizsgáló bizottság tagjaikul: Simon Karolát, Darányi Jánosné és Steiner Ferencné választotta. A két védőasszonyi állás betöltését a választmányra bízta.

Vasut Arad és Békésmegye között

(Gyulától Simonyifalváig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Hosszu ideje tervezik a *gyula-barakonyi* helyi érdekű vasutat, amely Arad és Békésmegye között van hivatva új összeköttetést teremteni. Az ügyben most az a fordulat következett be, hogy a *vasut egy részének építését kimondták s azt valószínűleg már legközelebb megkezdik.*

Békésmegye vasuti bizottsága legutóbb, dr. Fábry Sándor alispán elnöklésével tartott ülésén foglalkozott ezzel az ügygel. Elsőben is az érdekeltségtől beérkezett válaszokból megállapította a bizottság, hogy már az első felszólítás után az építési tőke biztosítására eddig 333,000 korona van megajánlva. Ehhez járul, hogy a 200,000 korona állanségélyt kérő felterjesztésre a kereskedelmi miniszter az egész vasuterv előnyeit és a kiviteli módokat méltánylóan elismerő leiratban jelenti ki, hogy kész a tervezést megfelelő összegű állanségélylyel támogatni, a segélyösszeg számszerű meghatározását azonban akkorra tartja fenn, ha a részletes kiviteli tervek előtte állanak.

Megállapította továbbá a bizottság, hogy a kedvező eredmény a vonalnak Gyulától Simonyifalváig terjedő szakasza által érdekelt vidék támogatásából származik, míg az azon túli rész, névszerint Seprős, Apáti és Barakony érdekeltsége egyelőre tartózkodó álláspontot foglalt el a vasutal szemben.

Ennélfogva a bizottság elhatározta, hogy első sorban a *Simonyifalváig terjedő vonalszakasz kiépítésére fekteti a főszűlyt s ezzel párhuzamosan folytatja a tárgyalásokat a vasut meghosszabbítására nézve.*

Tehát első sorban a *gyula-simonyifalvi vonalszakaszt* építik, ki, ami a Barakonyig tervezett 52 kilométernyi vonalhoz több mint kétharmadrésze: 35 kilométer és az érdekelt községek túlnyomó részének biztosítja már a vasutat. E szakasszal vssuti közlekedést nyernek Gyulavári, Gyulavarsánd, Feketegyarmat, Nagyzerind, Tamásda, Miske, Bélzerind, Vadász

és Simonyifalva, vagyis csak három községnek: Seprősnek, Apátinak és Barakonyinak a bekapcsolása marad későbbre, de már a seprősi határnak Vadász és Simonyifalva felé eső nagy része a szakasz forgalmát is emeli. A bizottság intézkedett a vonal traszizozása és a részletes tervek elkészítése iránt.

Egyben elhatározták, hogy József főherceghez, a kinek birtoka szintén az érdekeltséghez tartozik, küldöttséget menesztenek, hogy őt az ügy támogatására megnyerjék.

A kereskedők köre közgyűlése.

(Ünnepelt elnök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az Aradi Kereskedők Köre, vasárnap délelőtt tartotta harmincötödik évi rendes közgyűlését, a tagok élők érdeklődése mellett. A közgyűlésen lelkes ovációkban részesítették Tedeschi Viktort, a kör érdemes elnökét, abból az alkalomból, hogy a körnél teljesített működésének tizedik évét töltötte be.

Tedeschi Viktor lelkes beszéddel nyitotta meg a közgyűlést Visszapillantást vetett a múlt évi működésre és általában a kereskedelmi mozgalmakra, különösen kiemelve az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* szervezése érdekében megindult nagyszabású akciót, felszólítván a megjelenteket, hogy minél számosabban lépjenek annak kötelekőbe tagokul. A jegyzőkönyv vezetésére az ügyvezető titkár, annak hitelesítésére Daimel Lajos, Reusz Mór és Kohn József tagokat kéri fel.

A kör múlt évi működéséről szóló évi jelentést, a melyet lapunkban már ismertettük, rövidre fogva Faragó Rezső ügyvezető titkár terjesztette elő.

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette és Berger Manó indítványára a tisztikarnak és a választmányának buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután a közgyűlésnek érdekes mozzanata következett. Hegyi Albert, a körnek alelnöke azt indítványozta, hogy miután Tedeschi Viktor e közgyűléssel tölti be a körnél viselt elnöki tisztsége tizedik évét, a kör elismerésül annak, hogy a körnek mai szilárd alapját megvetette és azt mind magasabb fokra emelte, az ő nevére: *1000 koronás alapítványt tesz*, amelynek kamatai minden esztendőben egy, általa meghatározandó napon, egy arra szoruló szegény kereskedőnek vagy kereskedelmi alkalmazottnak adassanak ki. Az alapítvány összegének a felét a kör készpénzvagyonából kihalasztja s azt öt éven át évi 100—100 koronával gyarapítja. A Tedeschi Viktor alapítvány kamatai azonban már a jövő évtől kezdve kiadatnak.

A lelkesedéssel fogadott indítványhoz Fekete Jakab és Nagy Sándor dr. orsz. képviselő, a kör ügyésze szoltak hozzá, szép szavakban méltatva az érdemeket, a melyeket ő a kör felállításánál és általában az aradi közélet terén szerzett.

Tedeschi Viktor meghatottan köszönte meg a nem várt ovációt. Ha valami eredményt elért, azt csakis az őt mindenkor támogató lelkes tisztikarnak s a kör tagjai összetartásának köszönheti. Ezekért fejezi ki háláját, a mikor őt a kör tagjai ezen váratlan, díszes és meg nem érdemelt kitüntetésben részesítik.

A következő indítványt Bleier Mór és társai tették az iránt, hogy a kör a maga eszközeivel támogatta a gurahonci kaszinó által megindított *iparpártolási akciót*, oly módon, hogy ez ügyben értekezletre hívja össze a kör tagjait s ez értekezleten a kereskedők előterjesztenék azokat az akadályokat, a melyek a hazai iparcikkek terjesztését bizonyos téren megnehezítik és a mennyiben ezek leküzdhetők, ennek módzatai fölött tanácskoznának. Az indítványt a közgyűlés elfogadta s a szükséges intézkedések megtételével megalakítandó választmányt bízta meg.

Végül a tisztújítást tartották meg, a melyet megelőzően szép szavakban méltatták a tisztikarnak, különösen pedig Wienberger János pénztáros és Keppich Zsigmond a helyeszközlő osztály igazgatójának tevékenységét. A

szavazatszedő bizottságok elnökei voltak: Zádor Bertalan és Bo. h Zsigmond, tagjai: Gedeon János, Krausz Samu, Guttman Henrik és Hoffmann Sándor, jegyzői: Klein Sándor és Krausz Lipót. A tisztújítás eredménye — csekély kivétellel egyhangulag — a következő volt:

Elnök: Tedeschi Viktor. **Alélnök:** Hegyi Albert. **Béluigi igazgató:** Kálmán József, titkár: Schäffer Henrik, jegyző: Binéth József. **Helyeszközlő osztály,** igazgató: Leppich Zsigmond, titkár: Klein Sándor, jegyző: Kell Lajos. **Közművelődési igazgató:** Meer Armin (uj), titkár: Szücs F. Vilmos, jegyző: Sámuel Arnold. **Vigalmi biz.-elnök:** Kormos Sándor, titkár: Doka Miklós, jegyző: Krausz Lipót. **Pénztárnok:** Weinberger János. **Ellenőr:** Baumann János. **Ügyvezető titkár:** Faragó Rezső. **Könyvtárnok:** Pichler Sándor, Wessel Károly. **Háznagy:** Gedeon János, **Ügyész:** Dr. Nagy Sándor.

Választmány: Berger Albert, Bokor Alajos, Brunner Béla, Daimel Lajos, Donáth Simon, Freud Fülöp (uj), Fejér Gyula, Fodor Gyula, Flamm Miksa, Goldschmidt Sándor, Geller Izidor, Grallert Rezső, Guld Emil, Glück Dezső, Gebhart István, Illics Zsigmond, Krausz Samu, Matis Endre, Pick Ernő, Pöhm János, Róth Zsigmond, Sági Henrik, Scherhag Ernő, Singer Sándor, Szánthó Kornél, Schwarcz Manó, ifj. Szojka János, Wallinger József, ifj. Weisz Mór, Zádor Bertalan (uj.) **Póttagok:** Lichtig Ármán, Zimmermann Ignác, ifj. Roth Zsigmond (u), Werler Pál (uj), Farkas Adolf, **Számvetésbizottság:** Bing Ede, elnök. Funkelstein József, Glück Károly, Kneffel Lajos, Magyar Ferenc, Sugár József.

Este, a Milleneum vendéglő külön éttermében társasvacsora volt, a melyen több lelkes főlköszöntőben ünnepelték a jubiláns elnököt s a tisztikar új tagjait. Érdekes volt, a mikor egy tizenegy év előtti aradi újságból fölolvasták a Tedeschi Viktor első megválasztásáról szóló közgyűlési tudósítást, s konstatálták, hogy tíz éven át kik maradtak vele együtt az Aradi kereskedők köre tisztikarának tagjai.

Szanatórium-estély.

(Jótekonycélú előadás Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, Április 11.

A Gyulán felállítandó alföldi szanatórium javára, mint azt már megírtuk, az ottani szanatórium-egyesület, élén Lukács György békésmegyei főispánnal tervbe vette, hogy Aradon egy jótekonycélú színházi estélyt rendez. Lukács főispán és Verner László, az egyesület titkára érintkezésbe léptek Institóris Kálmán polgármesterrel, aki ebben az ügyben tegnap délutánre érkezőt hívták össze.

Az értekezleten Institóris Kálmán polgármester ismertette a gyűlés célját, hogy az alföldi szanatórium támogatására egy nagyszabású népmulatság vagy színházi est volna rendezendő. A népmulatság rendezése helyett, miután az nagyobb kockázattal jár, inkább egy színházi est rendezését hozza javaslatba. E tárgyban értekezett már Zilahy Gyula színigazgatóval, aki megígérte hogy „Tíz leány és egy férj sem” című operettet fogja előadni, melyet új betétekkel lehetne feleleveníteni. A színházi bizottság — ugymond a polgármester — meg fogja engedni, hogy a színházi estén az igazgató a rendes helyárat, tekintettel a jótekonycélra, ötven százalékkal felhesse.

Polgár Sándor a ki az ülésen a színigazgatót helyettesítette úgy nyilatkozott, hogy miután a szintársulat annyira el van foglalva új darabok betanulásával, hogy a polgármester által említett darab színrehozása akadályokba ütköznék, inkább egy más, már műsoron levő darab színrehozását javasolja.

Lócs Rezső azt kérde, hogy kell-e ragaszkodni a színházi est rendezéséhez, mert ellenkező esetben inkább egy, a Baross-parkban rendezendő népmulatság eszméjét veti fel.

Verner László a színházi előadást pártolja. A műsort ez esetben egy hangversenyyel és

felolvasással lehetne megtoldani, a melyben Mikszáth Kálmán, Várady Antal, Szabalczka Mihály és Csillag Teréz is szívesen közreműködne.

Szöllősi Zsigmond dr. nem térne el a színházi est rendezésétől, mikor annyi jeles író közreműködése van kilátásba helyezve. Ezért azt indítványozza, hogy Zilahynak engedessék meg erre az estélyre a helyárat ötven százalékkal való felemelése. Így az igazgató is megtalálhatja a számadást s a jótékony célra is tekintélyes összeg jönne össze.

Institóris Kálmán maga is inkább a színházi est mellett van, mert egy népmulatság rendezése rengeteg költséggel jár s aztán egy esős délután teljesen tönkre teheti.

Az értekezlet ezután egy bizottságot küldött ki azzal az utasítással, hogy a színházi est rendezése ügyében tegye magát érintkezésbe Zilahy színigazgatóval s közösen állapodjanak meg egy előadandó darab színrehozása s az est műsorának megállapítására nézve. E bizottság tagjai: Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, ifj. Kintzig János, Zilahy Gyula, Baross Ferenc dr., Lócs Rezső, Posgay Lajos dr., Schór Lajos, Szöllősi Zsigmond dr., Bácskay Béla dr., Borsos Béla dr., Posgay István dr., Beniczky Kálmán, Éles Béla dr., Marossy Miklós, Auszterweil László dr. és Zubor Andor.

Az értekezleten jelen voltak: Dálnoki Nagy Lajos alispán, Lócs Rezső, Posgay Lajos dr., ifj. Kintzig János, Neuman Adolf, Bácskay Béla dr., Szöllősi Zsigmond dr., Steinitzer Pál dr., Nagy Sándor dr., Posgay István dr., Éles Béla, Kell Lajos, Avarji Imre dr., Kádas Kálmán, Baross Ferenc dr., Wadowszky Gusztáv, Marossy Miklós, Borsos Iván, Borsos Béla dr., Polgár Sándor, Tisch Mór dr., Schór Lajos, Prohászka László dr., Krenner Géza, Rozvány Pál és Verner László.

SPORT.

+ A város és a tornaünnep. A mint ismeretes, az idei pünkösdi ünnep alatt a Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége VII-ik szövetségi országos tornaünnepélyét Aradon tartja meg és annak rendezésével az Aradi Tornaegyesületet bízta meg. Az Aradi Tornaegyesület életrevalóságát s hazai testedző egyesületek között a vezető szerepét igazolja azon körülmény, hogy a Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége elnöksége immár másodszor bízta meg az országos tornaünnepély rendezésével. Az Aradon tartandó VII-ik szövetségi országos tornaünnepély híre már a külföldet is bejárta, a mennyiben már több külföldi tornaegyesület jelentkezett az ünnepélyen való megjelenésre. A hazai tornaegyesületek majdnem kivétel nélkül sorakoznak ama lobogó alá, a melyen a nemzeti tornaügy fejlődése, a testi nevelés haladása van felírva és amely lobogó alatt bemutatják az emberiség legdrágább kincsének, a közegészség ápolásának haladását. Berzeviczy Albert dr. közoktatásügyi miniszter, a Magyarországi Tornaegyesületek Szövetsége volt elnökének és Teleky Sándor gróf az országos tornaszövetség jelenlegi elnökének személyes vezetése alatt százan és százan fognak az aradi tornaünnepélyen megjelenni. Az Aradi Tornaegyesület mint rendező egyesület a maga hátskóróben mindent eikövet, hogy az aradi országos tornaünnepély az eddig megtartott országos tornaünnepélyek méltó folytatása legyen, de miután az ünnepély sikere érdekében már eddig is anyagi erejét túlhaladó áldozatokat hozott, s miután az ünnepély méltó lefolyása, a tömegesen érkező idegen vendégek fogadása, elszállásolása és ellátása és egyáltalán az ünnepély sikere nemcsak az Aradi Tornaegyesület, hanem Aradvárosának érdeke is: az Aradi Tornaegyesület azon kérelemmel fordult Aradváros törvényhatósági bizottságához, hogy az ünnepély költségeinek részbeni fődözésére 2000 korona segéllyel járuljon hozzá. A holnapi közgyűlés fogja tárgyalni ezt a méltányos kérelmet s a kért segélyt bizonyára egyhangulag fogja megszavazni.

+ Az Athletikai Klub viadala. Az Aradi Athletikai Klub tagjai tegnap délután sikerült házi viadalt rendeztek a Török Gábor-utca végében levő sporttelepen. Az első szám szergyakorlat volt. A tribün előtt felállított amerikai nyujtón Szerinka László, Altmann Ferenc, Reicher László, Kócsa János kulbtagok mutattak be különféle erő és ügyességi gyakorlatokat. Első lett Szerinka, második Altmann. Ezután a 100 yardos futóverseny következett, melyben az első Valerian S., a második Boros Jenő lett. Harmadik pont magasugrás volt, melyben első Reicher László (155 cm.), második Gaál Zoltán (150 cm.), harmadik Altmann Rezső és ifj. Boros Vida (150 cm.) volt. Ezután a 'ávolugrás következett. 1. ifj. Boros Vida (5 m. 29.) 2. Reicher László (5 m. 15.) 3. Gaál Zoltán (4 m. 90.) Ötödik pontnak a rudmagasugrás következett. Ennek eredménye: 1. Altmann R. és Szerinka L. (2 m. 48.) 2. Gaál Z. (2 m. 35.) Hatodszor diszkoszvetés került sorra. Győztesek: 1. Reicher László (29 m. 77.) 2. Altmann R. (27 m. 26.) 3. Gaál Zoltán (25 m. 63.) Ezt a 200 yardos síkfutás követte, melyben az első Korányi Barnabás (27'4). 2. Valerian L. 3. Boros Jenő. Nyolcadik pont súlydobás volt. Ennek győztesei: 1. Reicher László (9'55), 2. Röder R. (8'90.) 3. Altmann (8'40.) Utolsó előtti gyakorlat korlátverseny volt. Ennek eredménye a következő: 1. Szerinka L. 2. Altmann R. 3. Kocza G. Utolsó pontnak negyed angol mértőföldes síkfutás (402 m.) volt felvéve, ennek győztese Szerinka L. (64 mp. alatt), második Röder R. 3. Gaál Zoltán.

A politika eseményei.

(A szünet végén.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, Április 11.

A képviselőház husvétii vakációja holnap véget ér. A Ház holnap csak formális ülést tart, de az ellenzék ezt az alkalmat is megragadja, hogy a katonai kérdéseket, ha csak egy napra is, újra a szőnyegre hozza. Fapp Zoltán napirend előtt föl akar szólalni, hogy kérdést intézzen a honvédelmi miniszterhez: mi vezette őt „a magyar ifjakhoz” intézett fölshívás kiadásánál, a melyben fölhiója azokat, hogy a tisztképző intézetekbe lépjenek be. Azt kifogásolja, hogy a fölvételi vizsga egyik tárgyául még mindig az osztrák irodalmat jelölik ki.

Ma délután, a miniszterelnöki palotában tartottak szünet után az első minisztertanácsot.

A parlamenti hétnek legérdekesebb mozzanata Lukács László pénzügyminiszter exozéja lesz. A pénzügyminiszter már holnapután, szerdán nyújtja be az 1904. évről szóló költségvetést és ennek a kapcsán nyilatkozik a pénzügyi helyzetről, valamint az adóreformról is. Ideiktathatjuk azt is, hogy a tavalyi költségvetés zárószámadása, dacára az exlexnek, pluszt mintegy negyvenöt-ötven millió koronát mutat majd fel.

Azután az Olaszországgal és a Német birodalommal kötendő szerződések kerülnek a parlament elé, a melyekkel előbb közös miniszteri tanácskozáson foglalkoznak. Vita csak annyiban lesz, hogy az ellenzék az 1899. évi XXX-ik törvénycikk álláspontjára helyezkedik, a mi azonban csak akadémikus jellegű lehet, mert magát a törvényt a támadt viszonyok kell hogy megdöntsék.

A Kossuth-párt holnap értekezletre jön össze, a melyen előljárójában a kiegyezés kérdéséről fog szó esni. Kossuth Ferenc már tegnap nyilatkozott erről a tárgyról. Azt írta, hogy a függetlenségi és 48-as párt, nem engedheti meg, hogy a kiegyezést Ausztriával a 14-ik szakasz-

szal kössük meg. Erre nézve Tisza István gróf miniszterelnök már nyilatkozott és sejtette, hogy nem megy bele abba, hogy a kiegyezés a szükség-paragrafus alapján létesüljön.

A szünet alatt egyebekben megalakult az új párt, Bánffy Dezső pártjának *intéző bizottsága*. Az intéző-bizottság tagjai, egy estilap közlése szerint: báró Bánffy Dezső, dr. Apáthy István, Bedő József, Busbach Péter, Dániel László, gróf Degenfeld József, Eötvös Károly, Fáy Béla, dálnoki Gaál Gyula, Gyárfás Endre, dr. Guttmann Emil, dr. Halmi Elemér, Hock János, dr. Kustár Gyula, dr. Körösi Kálmán, Laszkáry Gyula, dr. Lederer Sándor, Óváry Ferenc, Remenyik Károly, dr. Strasser Imre, Szabó Kálmán, Szemere Attila, dr. Tusek Sándor, gróf Vay Ádám, báró Wesselényi Miklós.

A hegyaljai szőlőbirtokosok mozgalma.

(Ülés a városházán. — Az olasz borvám-szerződés. — Deputáció a képviselőházhoz.)
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az aradhegyaljai szőlőbirtokosok, akik már régóta szükségét érezték annak, hogy mint összetartó egyesület szerepeljenek Arad vármegye gazdasági kérdéseiben, és akik az ország egyik legnevezetesebb bortermelő vidékének elsőrangú érdekeit vannak hivatva képviselni, vasárnap tartották meg a városházán új egyesületük alakuló közgyűlését. A hegyaljai szőlőbirtokosok egyesületének jelentős fontosságát igen nehéz dolog lenne elvitatni, különösen most, mikor a külfölddel kötendő vám-szerződések révén az a veszély fenyegeti a magyar bortermelőket, hogy amennyiben a kormány nem volna képes a szerződések megkötésekor a honi bortermelők érdekeit kellő mértékben megvédeni, akkor a külföldről beözönlő olcsó bor egészen tönkre teszi az ujonnan fellendült magyar bortermelést. Épen ezért feltétlenül célszerű, hogy a kereskedelmi szerződések ily irányu megkötése ellen a bortermelők minél imponansabb akciót fejtsenek ki.

Az alakuló ülést, amelyen mintegy hetven szőlőbirtokos vett részt, Szalay Károly korelnök, az aradi ügyvédi kamara elnöke nyitotta meg. Röviden ecsetelte a mozgalom jelentőségét és miután megalakultnak mondotta ki a hegyaljai szőlőbirtokosok egyesületét, elrendelte a tisztválasztást. Ennek eredménye a következő:

Elnök lett *Tagányi István*. Alelnökök: *Institóris Kálmán*, *Halmay Andor* és *Szabó Zoltán*, aki egyben az egyesült igazgató ügyvivőjévé is megválasztott. Számvizsgálók lettek: *Kilényi János*, *Bódy Bódog* és *Steiner Ferenc*. Díszelnök: *Nádasdy Ferenc* gróf, v. b. t. t., gyoroki szőlőbirtokos. Örökös tiszteletbeli tagok: *Urbán Iván*, *Bohus László* br., *Vásárhelyi László* és *Zselénski Róbert* gróf. Ezenkívül egy ötven tagból álló választmányt is alakítottak.

Ezután *Bódy Bódog* referált a végrehajtó bizottság eddigi működéséről. Röviden vázolta az egyesület keletkezésének történetét és kifejtette az egyesület céljának, a magyar bor és kiváltképz az aradhegyaljai bor védelmének fontosságát. A kötendő vám-szerződések érintésével mindazon kérdésekről beszélt, amelyek a szőlőtermelés fellendítése körül nagy fontossággal bírnak; a boritaladó leszállításának, a cognac-főzés elősegítésének, a munkáskérdés és a

létesítendő közlekedési vonalaknak kérdését világitotta meg behatóan.

A gyűlés tárgysoroztatának tárgyalása közben érkezett *Glück* Józsefnek lapunkban már ismertetett határozati javaslata, amelyben azt indítványozza, hogy az egyesület foglaljon mielőbb, lehetőleg azonnal állást az olasz borvám-szerződés megkötésének kérdésében. Mint már vasárnapi lapunkban megírtuk, a magyar bortermelőket és bortermelőket országos egyesülete már szombati ülésében a leghatározottabban *protestált az ellen*, hogy az olasz bornak bármily néven nevezendő *kedvezményt adjon* a kormány, mivel a vámkülföld egyéb államai ugyanezen előnyöket követelnék, s ez kész veszedelme volna a magyar bornak. A *Glück* József indítványa ugyanily irányu. A gyűlés elhatározta, hogy a javaslat tárgyalását a *választmányra bizza*, amely szerdán, e hó tizenharmadikán ülést tart e célból *Bódy Bódog* választmányi tag irodájában. A határozati javaslatot minden valószínűség szerint elfogadják, de miután még az egyesület alapszabályai jóvá nem hagyattak, az akciót nem az egyesület, hanem a *hegyaljai szőlőgazdák összessége* nevében fogják megindítani.

A szerdán tartandó választmányi ülésen *Szabó Zoltán* alelnök, igazgató ügyvivő részletesen kidolgozott expozéjában fogja a kérdés részleteit ismertetni; ez az expozé lesz egy szerszám annak a feliratnak a szövege is, a melyet a szőlőgazdák a *törvényhozáshoz intéznek*.

Az ülés után élénk eszmecsere fejlődött ki a jelenvoltak között, amelynek folyamán tervbe vették, hogy a fentemlített felirat átadására *egy monstre küldöttséget menesztenek Budapestre*. Ezt az alkalmat fel fogják használni arra is, hogy az országos szőlőgazdák egyesületével, és a bortermelőket és bortermelőket országos egyesületével érintkezésbe lépjenek, hogy ezen az uton minél eredményesebben szolgálhassák a bortermelés fellendítésének ügyét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: *Niniss*, operette. (Páratlan bérlet.)
Szerda: *Vörös talár*, dráma. Markovics Margit felléptével. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Váljunk el, vigjáték*. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Kis szökevény*, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: *Bob herceg*, operette. (Páratlan bérlet.)

* **Vas Sándor hangversenye.** Elvezetes délutánt szerzett vasárnap délután az aradi zenekedvelő közönségnek egy külföldre szakadt, nagylehetségű aradi ifiatember: *Vas Sándor*. A fiatal zongoraművész igazi virtuozitással adott elő néhány zeneszámot; művészi, teljesen kifejlett technikája, játékának nyugodt előkelősége egyaránt azt mutatták, hogy itt olyan emberrel állunk szemközt, aki nem elégszik meg szűkkörű társaságok elismerésével, hanem némi fejlődés után joggal fogja vindikálni magának az általános, nemcsak egy országra szóló elismerést. *Vas Sándor* Bachtól a *Cmol* fantáziát, Brahms 10. balladáját, Schumann F. dur éjjeli hangulatát és saját szonátájának scherzóját játszotta. A művészetnek első kellékével, hogy a hangok ujjai alatt a munkának legcsekélyebb fáradsága nélkül éledjenek meg, lekötötte a figyelmet; a kitartásnak és erőnek mértékével, mellyel különösen azután *Rachmaninoff* és *Saint-Saens* egy-egy darabját adta elő, felkesedésre hangolta az embereket. Remek hangu zongoráján az erős művészi tehetséget azzal a fegyelmélettel is elárulta, mellyel *Grig* szonátájában *Unger Mór* hegedűjével, a *Dvorák* Dumky triójában ezzel és *Kováts* gondolkájával egybeolvadt. Egyszer sem volt han-

gosan követelő és mégsem vészelt el a legjobbban elhaló piamissióban sem. Ugyancsak élénk tapsokra adtak alkalmat *Unger Mór* és *Kováts* Sándor is, kik közül az első a maga ismert művészi érzékével, finoman nuancirozva hegedült, míg *Kováts* Sándor remek gordonkajátékával ragadta el a közönséget.

Botrányok a fővárosban.

(Pofonok napja.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 11.

Zajos vasárnapja volt tegnap a fővárosnak. A levegőben elterjedt harcias hangulat két kávéházban is csinos botrányokat okozott, a melyek csattanója egy-egy pofon volt, következményei pedig a lovagias eljárás során fognak megtörténni.

Az *Andrássy-úti Helvécia-kávéházban* egy fővárosszerte ismert atléta vert meg egy hivatalnokot, aki a verekedés végén meglehetősen zilált állapotban hagyta el a harcteret. A verekedés okai és részletei a következők:

Műszakja két óra felé B. F. magánhivatalnok benézett egy pillanatra az *Andrássy-úti Helvécia-kávéházba*. A pillanatból félórak lettek és B. F. három óra felé már meglehetősen nagy számú borospalack és pezsgős hölgy társaságában mulatott és énekelt a kávéház egyik sarkában.

Mulatkozás közben B. F. minden értesítés helyett a névjegyet adta oda egyik kisasszonynak, valószínűleg örök emlékül. Ebből a névjegyből keletkezett azután a botrány és verekedés.

A gyönyörű hölgy ugyanis később meguntta B. F. urat és átült a kávéház egy másik asztalához, egy H. nevű ismert atléta oldala mellé. Beszélgetés közben kivette a névjegyet és átnyújtotta H.-nak. Az atléta meg se nézte kié a névjegy, ledobta az asztal alá. A következő pillanatban már ott állt előtte B. F.

— Miért dobta el a névjegyemet?

— Már nem emlékszem az okra, de valószínűleg van okom! — szolt nyugodtan az atléta és végigmérte ellenfelét.

A következő pillanatban pedig már kitört a harc, mind a ketten a biliárd asztal alatt feküdtek és ott verték egymást, ahol lehetett. Később nagy ütközet lett a dologból, résztvett benne az egész kávéház, kivéve az öreg tulajdonost, aki — dacára, hogy őt nem ütötték — érthető okokból a legjobban kiabált és könyörgött, hogy hagyják abba a verekedést. Ez a kívánsága egy fél óra mulva teljesült is. Az asztal alatt lévő vért feltörölték és a gavallérok valószínűleg pisztolyok hangjai mellett folytatják az affér hátralevő részét.

A másik ugyancsak az *Andrássy-úton* történt, de az utcán, a hol kellemetlen kalandja akadt vasárnap este az erős és magas termetéről közismert *K. Gy.* volt huszárönkéntes fővárosi hivatalnoknak.

Sasse Béla a M. A. C. kiváló tagja, a kit *K. Gy.* uton utonfélen vadvakkal illetett, tegnap este az *Andrássy-ut* elején pofon ütötte *K. Gy.*-t.

Körülbelül négy hét előtt valami ügyből kifolyólag differenciák merültek fel *Sasse Béla* és *K. Gy.* között. Azóta *K. Gy.* *Sasse* súlyos vadvakkal illette. *Sasse* a vadvakról csak a napokban értesült, amikor *K. Gy.* két tanu aláírásával sértő levelet irt *Sassenak*. *Sasse* ezt szó nélkül nem hagyta és tegnap este az *Andrássy-úton* ezekkel a szavakkal, hogy:

— Ez a magáé, nyomorult! — arculütötte *K. Gy.*-t.

K. Gy. módfelett meglepődött és válaszképen ezt mondva:

— Tudom mi a kötelességem, — gyors léptekkel elsietett. Az ügynek természetesen folytatása lesz, még pedig pisztolypárbaj, vagy kardpárbaj végkimerülésig.

Az olasz borvám.

(Miraglia Budapesten.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 11.

Az olasz borvám kérdésének jelentős napjai következtek be. Most dől el, vajon lesz-e megegyezés az olasz borvám kérdésében s ha igen, meg fogja-e az kellőképp védeni Magyarország érdekeit.

Rómából táviratozzák, hogy a borvám kérdése megoldottnak tekinthető. A megegyezést az segítette elő, hogy az olasz kormány lényegesen leszállította követeléseit.

Miraglia szenátor ismét Budapesten van. A *Neues Wiener Tagblatt* mai esti lapja szerint Miraglia azt táviratozta az olasz kormányának: „Remélem, hogy megoldottam a borvám kérdését.” Ehhez a bécsi lap azt a megjegyzést fűzi, hogy ma még nem lehet szó végleges megegyezésről, de igaz, hogy Bécsben oly javaslatot formuláltak, a melyhez az olasz kormány is hozzá fog járulni.

A mint egy újabb távirat jelenti, Miraglia ma a borvám kérdésében hosszasan tárgyalt Tisza István gróf miniszterelnökkel.

A P. L. értesülése szerint e tárgyalásoknak még nem volt pozitív eredménye. A magyar kormány fentartja ismert álláspontját, hogy az Olaszországgal való kereskedelmi viszonyaink rendezését a maga egészségében óhajtja elintézni s egyes részletkérdések eldöntésére nem vállalkozik.

A kereskedelmi szerződés feltételeit Rómában fogják tárgyalni. Akkor lesz alkalom, hogy az egyes követeléseket megvizsgálják, azok előnyeit, vagy hátrányait kölcsönösen fontolóra vegyék.

Véres zendülés Horvátországban.

(Boszú Starcevicus gyalázásáért.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 11.

Nemrégiben a magyar cimerek miatt hetekig tartó lázongás folyt az ország horvát vidékein. Most úgy látszik, a Dráva mentén újra nagyon forró a föld. Legalább ezt bizonyítja annak a legújabb lázadásnak a hirtelensége, amely egy Starcevicusról szóló becsmerítő nyilatkozat következményeképp tört ki, és amelynek halottja is van.

Ma a Zágrábhoz közelfekvő Lamabor községben népgyűlést tartottak a horvátok. A gyűlésen megjelent Kiepack Milán, a kerület képviselője is. A képviselő beszéd közben valami becsmerítő nyilatkozatot szalasztott ki a száján az elhunyt Starcevicusról, a horvát irredenta hirhedt képviselőjéről. Ezt a nyilatkozatot meghallotta a község Miletics nevű lelkésze is. A jámbor pásztor azonnal felkapott a szószékre és heves beszédben a képviselő ellen lázította a tömeget.

A beszéd hatása rögtön megnyilvánult. A feldühödött tömeg a képviselőre vetette magát ezzel a kiáltással:

— Verjük agyon a gazembert!

— Áru! Agyon kell ütni!

Ezeknek a biztatásoknak olyan fenyegető ordítás volt a kísérője, hogy a képviselő jónak

látta kerekét oldani. Valahogy egérutat nyert és a városházára menekült. Alig ért azonban oda, a háta mögött felharsant a vérszomjas tömeg ordítása. A képviselő a kerítésen át a lakására menekült és alighogy elhagyta a városházát, betört a fellázított nép az udvarra. Kutatni kezdték a képviselőt, de miután nem találták meg, óriási dühre gerjedtek. A hivatalában levő községi pénztárost agyba-főbe verték, amíg össze nem esett. Akkor felfeszítették a pénztárt, az ottlevő összes pénzt elrabolták, minden iratot elégették, a butorokat összeszűzték és ezenfelül az ajtók és ablakok fáját meggyújtották.

A városháza valóságos vandáli pusztítás képét mutatta, mire a kaszárnyából kivonult a segélyül hívott tüzérszázados. Mikor a nép meglátta a katonaságot, vad ordítással köveket ragadott és valóságos kövzáport zúdított rájuk.

A csapatot vezető százados, látva, hogy a dolognak a fele se tréfa, elrendelte a fegyverek megtöltését. Eközben az egyik katona ügyetlenül kezelte a fegyvert, amely elsült és az illető előtt álló tüzért agyonlőtte. A halott láttára a tömeg megdöbbszent, de azért a százados felszólítására nem oszlott szét. Erre a katonaság szuronyrohammal szétkergette a népet. Többen megsebesültek.

Még a mai nap folyamán kiment a helyszínére egy bizottság élén a megye főispánja, hogy a vizsgálatot megejtse. A lelkészt valószínűleg igen súlyos fegyelmi büntetéssel fogják sújtani.

A regény vége.

(A Nádor szálloda szenzációja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 11.

Az élet ezernyi piszkossága közül napról napra a felszínre vetődik valami. Az öngyilkosságok krónikája sokat tudna beszélni olyan ügyekről, amelyek rendes esetben titokban maradnak és amelyek igazat adnak azoknak, akik mizantropikus hajlamokkal nézik a világot. Egy eset a sok közül az, amelynek az utójátéka tegnap játszódott le az aradi Nádor szállodában.

Ezelőtt néhány hónappal S. I. aradi fiatalember, mint vászonáru ügynök működött Budapesten. Közben megismerkedett Kódor Juliskával, egy huszonegy esztendőes varróleánnyal és a tapasztalatlan leánynak hamarosan elcsavarta a fejét. Előbb elcsábította, azután pedig megtudva, hogy a leánynak van valami megtakarított pénzcskéje, rávette, hogy lépjen vele közös háztartásra. A szerelmes leány ebbe is beleegyezett.

A fiatal ember azután, azzal az ígérettel, hogy a leányt nőül veszi, lassacskán minden pénzt kicsalt a leánytól. Vitte mindenféle mulatni és gavallérosan fizetett a leány pénzéből, amely ilyen életmód mellett csakhamar elfogyott. Mikor ez megtörtént, egy sürgőnyt mutatott a leánynak, amely sürgönyben sürgősen hazahívják Aradra. Nemeslelkűen megvigasztalta a leányt és érzékeny bucsu után haza is jött. Kódor Juliska pedig másnap levelet kapott, amelyben a fiatalember tudomására hozta neki, hogy vége a szerelemnek.

A megcsalt leány kétségbeesésében nem tudta mire vágyhat. Tegnap azután elhatározta magát és lejött Aradra. A Nádor szállóban vett szobát és azonnal elküldött egy hordárt a fiatalember lakására, azzal az üzenettel, hogy a szállóban egy pesti barátja várja.

A fiatal ember rögtön elsietett a szállodába. Pár perccel később hangos szóváltás hallatszott a leány szobájából és a fiatalember rák-

vörösön távozott a szállóból. Délután azonban visszatért, még pedig a nővére kíséretében, akit nagyobb biznisság okából hozott el. A nővér kijelentette az elcsábított leánynak, hogy ha egy nap leforgása alatt el nem hagyja Aradot, akkor visszatoloncoltatja Budapestre. A bátor fivér pedig élénken helyeselte ezt a szónoklatot, a melynek végeztével mindketten öntudatos büszkeséggel távoztak a szállodából, magára hagyva a zokogó leányt.

Kódor Juliska, mikor valamennyire magához tért, elővette azt a forgópisztolyt, amelyet azzal a szándékkal hozott Aradra, hogy lelőve vele csábítóját. A homlokára illesztette a pisztolyt és megakartta huzni a ravaszt. Ebben a pillanatban lépett be a szálloda hetese, akitől a leány úgy meglepett, hogy a pisztolyt a levegőbe sűtötte. A golyó a hetes feje mellett fűtyült el.

A hetes megrémülve rohant ki a szobából és telefonon értesítette a rendőrséget, hogy a szálloda egyik vendége gyilkos merényletet követett el ellene.

Murády Álmós inspekción rendőrhadnagy egy rendőrbiztossal nyomban a szállodában termett, hogy a merénylet letartóztassa. Ott azonban meggyőződött a tényállásról. A szegény leány zokogva mondta el a fentebb leírt történetét, miközben folyton azt hangoztatta:

— Oda van a becsületem! Megyek a Dunába!

Murády hadnagy egész délután vigasztalta, csittitgatta a leányt, amíg az nagynehezen megígérte neki, hogy nem lesz öngyilkos.

A szerencsétlen leányt a vasárnap esti vónattal hazaküldték a fővárosba.

HIREK.

— Április 11. A negyvennyolcas törvények szentesítésének évfordulóját a szokásos egy, szerű ünnepségek között ülték meg. A középületeken, és azokon a házakon, ahol hivatalok vannak elhelyezve, nemzeti lobogót tűztek ki; a minoriták templomában délelőtt hálaadó istentiszteletet tartottak, a melyen a hatóságok vezetői megjelentek. Az állami hivatalokban szünetelt a munka.

— Mándy Lajos Aradon. Mándy Lajos, volt miniszteri tanácsos, a vasúti és forgalmi bank részvénytársaság elnökgazdátja ma Urbán Adolf királyi tanácsos és igazgató, valamint Szirmai Richárd dr. kíséretében Aradra érkezett, hogy az aradi közúti vasut holt napi igazgatósági ülésén részt vegyen.

— Májusi előléptetések. Bécsből táviratozzák, hogy a májusi katonai előléptetések alkalmával Pitreich hadügyminisztert, Mertens, Schönauich és Horschetzky altábornagyokat tábornaggyá lépteti elő a király. Ezenkívül tizenkét altábornagy és huszonhat vezérőrnagy fog ki nevezetni.

— A beruházási kölcsön. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Lukács László pénzügyminiszter Kornfeld Zsigmonddal, a Rothschild-csoport meghatalmazottjával megegyezett a beruházási kölcsön átvételére vonatkozólag. A Rothschild-csoport nyolcvan millió értékű, 4 százalékos koronajáradékot vesz át, amelyekre nézve a pénzügyminiszternek sikerült megfelelő árfolyamot biztosítani. A megállapodás természetesen csak az esetben bír érvénnyel, ha a törvényhozás elfogadja a javaslatot.

— A miniszterelnök audenciái. Tisza István gróf miniszterelnök ugyanis mint belügyminiszter e hó 14-étől kezdve ismét megtartja a csütörtöki általános kihallgatásokat.

— A spanyol király elleni merénylet. Bécsből táviratozzák: *Mária Krisztina* spanyol exkirálynő *Frigyes* főherceghez intézett táviratában a spanyol király ellen intézett bombamerénylet hírére megcáfolja. A bomba távol a király házából robbant föl.

— A Weitzer-ügy honoráriuma. Aradváros jogügyi bizottsága ma délután ülést tartott, amelynek egyedüli tárgya az volt, hogy a *Steinhart* Mór dr. ügyvéd, honoráriuma tekintetében végleges javaslatot terjesszen a közgyűlés elé. Az ülésen bemutatták *Steinhart* Mr dr.-nak és gráci helyettesének nyilatkozatait, amelyekben alávetik magukat a miniszter által kívánt korlátozásoknak. *Rosenberg* Miksa dr., *Avarffy* Ferenc és *Steinhart* Mór dr. ezután kizárólag az ügyvédi perrendtartás paragrafusai körül forgó vitát rendeztek afölött, hogy *Hohenburger* dr. gráci ügyvéd a városnak is megbizottja-e, vagy csak *Steinhart* dr.-nak. Ezután kimondotta a bizottság, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek a benyújtott nyilatkozatok tudomásul vételét. Az ülésen *Institúris* Kálmán polgármester elnökletével jelen voltak: *Avarffy* Ferenc, *Kádas* Kálmán, *Nagy* Sándor dr., *Marosi* Miklós, *Priegl* István dr., *Reicher* Károly dr., *Robitsek* Ágoston dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Steinhart* Mór dr., *Szalai* Arnold dr. A Weitzer-féle végrendelet megtámadóinak ügyvédjével, *Kell* Lipót dr.-ral folytatott egyezségi tárgyalást a város tudvalevőleg megszakította a hagyatéki főleltár teljes elkészítéseig. Miután a főleltárt már összeállították, *Steinhart* Mór dr. most egy kimutatás megszerkesztésén dolgozik, amelyben számszerint kimutatja, hogy a hagyatékából mily jövedelmek várhatók. Ez a kimutatás pár nap múlva készen lesz, s így a jogügyi bizottság titkos albizottsága négy-öt nap múlva ülést tart, amelyben felveszi az egyezkedések fonálát. *Steinhart* Mór dr. ma, a jogügyi bizottság ülése után kijelentette, hogy a *Kell* Lipót dr. egyezségi ajánlatának elfogadását a városra nézve határozottan károsnak tartja.

— Mozgósítási hírek — Szerbiából. Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy ma az összes *belgrádi* lapok arról vezércikkheznek, hogy *Ausztria-Magyarország* mozgósít. A lapok sürgős felvilágosítást követelnek e tárgyban a szerb kormánytól.

— II. Oszkár — királyunkról. II. Oszkár svéd és norvég király, a ki most Abbáziában üdül, a minap a kíséretében levő urak társaságában kihallgatáson fogadta egy bécsi lap munkatársát. A beszélgetés kezdetben II. Oszkár királynak legutóbbi bécsi tartózkodásáról folyt, majd a svéd és norvég király *Ferenc József* királyról kezdett szólni s lelkesedéssel emlékezett meg királyunk fáradhatatlan munkaerejéről, kötelességtudásáról, államainak és népeinek javát célzó önfeláldozó munkásságáról, jószágáról és jóakarataról. Kijelentette, hogy rendkívül örült királyunk látogatásának, és csodálta ruganyosságát, hogy kibirta két éjszakán át az utazást. A kíséretében levő urak egyike említette, hogy *Ferenc József* király csaknem összes népeinek nyelvét beszéli, a mire a svéd és norvég király megjegyezte, hogy azonfelül beszél franciául és latinul is.

— Minden évben néhányszor, különös alkalmakkor, latin nyelvű leveleket ír nekem, mondotta Oszkár király s én ugyancsak latin nyelven válaszolok neki.

Azután megkérdezte, vajjon Magyarországon, a hol csak nem is olyan régen a latin nyelv volt a művelt osztály nyelve, még most is beszélnek annyian latinul, vagy pedig a magyar lett már általánosan a társalgás nyelve. Ez a kérdés is mutatja, hogy II. Oszkár élénken

érdeklődik Magyarország fejlődése iránt is. A svéd és norvég király valószínűleg április végéig marad Abbáziába. Arra a kérdésre, vajjon a jövő évre is visszatér Abbáziába, mosolyogva így felelt:

— Ki tudhatja ezt? Nem tudom, hogy a jövő évben fogok-e utazni, s ha igen, eljövök-e Abbáziába, vagy sem. Egy király nem utazhatik, a mikor akar. Talán visszatérünk, talán nem. A jövő év programját most még nem lehet megállapítani.

— A vashid ügye. A vashidak ügyét intéző vegyes bizottság azon határozata, hogy a közgyűlésnek a városház melletti utcát fogja a hid irányául és helyéül javaslatba hozni, az Eötvös-utca felé fekvő városrész polgárainál erős ellenállásra talált. Ezzel szemben a *Boros Beni-tér* és a *József főherceg-ut* polgárai között mozgalom indult meg. Ennek kifolyásaként ma a következő meghívó közlésére kértek fel bennünket:

Meghívó. Van szerencsénk a *Boros Beni-tér* és a *József főherceg-ut* érdekeltségét folytató hó tizenkettedikén, kedden délután hat órakor a *Millenium* külön termében tartandó, a város ezen részét közelről érdeklő fontos kérdések megvalósítására tisztelettel meghívni. 1904. április 11. *Dengl* Lajos, *Oláh* Odön, *Dengl* Rezső, *Boros* Vida, *Hartmann* Sándor, *Rávész* Adolf, *Marci* Béla, *Korily* Géza, *Kossuth* Pál, *Lányi* Pál, *Walder* Gyula, *Posgay* Lajos dr., *Oláh* József, *Kovács* József, *Erdős* Gyula, *Czirkál* Géza.

— Az Osztrák-Magyar Bank új alkormányzója. Bécsből táviratozzák: *Pfeiffer* Mátyás, az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosa, a bank alkormányzójává nevezetett ki.

— Az állami vasgyárakat nem adják el. A félhivatalos *Bud. Tud.* a következő cáfolatot teszi közzé: Azok a híresztelések, amelyek szerint a Magyar Általános Hitelbank vagy a Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r.-t. a magyar kormányval az állam tulajdonát képező vasművek és gépgyárak átvétele végett tárgyalásokat folytatott volna, minden alapot nélkülöznek.

— Az aradi hadbíró új vezetője. A katonai rendeleti lap legutóbbi száma közli, hogy *Redl* Ede százados hadbíró, az aradi cs. és kir. helyőrségi törvényszék főnöke Brünnebe helyeztetett át, s helyette dr. *Nitsche* Ferenc a 83. gyalogezredtől helyeztetett át Aradra, a helyőrségi bíróság főnökévé.

— Meggyilkolt egyetemi tanár. Pétervárró táviratozzák: *Ivanov* moszkvai egyetemi tanárt az utcán meggyilkolva találták. Zsebében papiroszet volt, amelyen ez állott:

A forradalmi párt esküdtiséke ítélte őt halálra, kémkedés miatt, melylyel a szabadság számos vértanúját szolgáltatta a cár bakának kezébe.

— *Füredi* József árvái részére a mai napon *B. I.* Banesd jegy alatt tíz koronát kaptunk. Legutóbb 591 korona adományt mutattunk ki, összes gyűjtésünk tehát a mai tíz koronával együtt 601 koronát tesz ki. Ezzel a további gyűjtést befejezzük, egyben köszönetet mondunk a jótékony közönségnek, mely az elhalt derék színész árváit oly imponáns módon segítette. A lapunk által megindított gyűjtés eredményét mai napon átadtuk *özv. Füredi* Józsefnének, kítől a következő átvételi elismervényt vettük:

Alulírott ezenel elismerem, hogy az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalától a *Füredi* árvák részére beérkezett adományok fejében 601 korona, azaz *Hatszázegy* koronát és pedig 101, azaz százegy koronát készpénzben, 500,

azaz ötszáz koronát pedig az *Aradi polgári takarékpénztár* 7424. sz. betétkönyvével elhelyezve a mai napon hiánytalanul átvettem.
Arad, 1904. április 11.

Özv. Füredi Józsefné.

— A budapesti cukrász-sztrájk. Fővárosi tudósítónk írja. Vasárnap óta az összes cukrász üzletek: zárva vannak. A cukrász segítők ugyanis szombaton 60 műhelyben mintegy 320-ban beszüntették a munkát. A sztrájk-tanya a városligeti *Hermina*-kertben van, ahol nagy bizakodással várnak győzelmük iránt. Ma Bécsből és Párisból az ottani szaktársak táviratban ígérték meg anyagi támogatásukat. A sztrájkolóknak sok pénzük van. Minden nőlen sztrájkoló egy korona és minden nős egy korona 60 fillér segílyt kap naponta. Azonkívül is folyton érkeznek az adományok a nagyközönség részéről. A sztrájkot akár egy eszton-deig is kibírják.

— Csak Máté vára. *Trencsénből* írják, hogy *Csak* Máté egykor hatalmas várának ottani romjait *d'Harcourt* Ifigénia grófné a festői romokhoz tartozó 37 hold legelővel és 8 hold szántófölddel együtt *Trencsén városának ajándékozta*. Remélhető, hogy a romantikus *Vág-völgynek* ezt az egyik legszebb gyöngyét a város gondozni fogja, különösen pedig kívánatos, hogy a várom gyepes udvarán most szerte-széjjel heverő faragott és feliratos kövek tetővel védett helyiségbe jussanak s a romok látogatók részére megközelíthetők legyenek.

— A csanádmezei közjegyzőségek. A szegedi közjegyzői kamara választmánya tegnap délután ülést tartott, melyen a kamara területén üresedésben levő közjegyzői állások betöltésének ügyével foglalkozott. Értesítik az igazságügyminisztert és Csanádvármegyét, hogy a *Hász* Sándor halálával megüresedett battonyai közjegyzőségre a kamara már kiírta a pályázatot, mely e hó 30-án jár le. Már régebben megüresedett makói közjegyzőségre, mely egyike a legjobb közjegyzői állásoknak, 69-en, a nagylakira 33-an pályáztak. A kamara már régebben megtette a jelölést s a miniszteri döntés már a napokban várható. Valószínűnek tartják, hogy a makói közjegyzőséget át helyezés után tölti be a miniszter.

— Halálozás. *Singer* Adolf aradi kereskedőt súlyos gyász érte: neje, szül. *Hauszmann* Nanetta urnő ma délután, ötvennyolc éves korában elhunyt. Szerda délután három órakor temetik a *Simonyi*-utcai házból. Az elhunytban *Schwarz* Manó, a *Schwarz* testvérek cég tagja anyósát gyászolja.

— A sikkasztó hadnagy letartóztatása. Bécsben, egy belvárosi szállóban, amint lapunknak telegrafálják, letartóztatták *Belaschko* lovag hadnagyot, aki az ezred pénzéből sikkasztott, azután megszökött.

— Házasság. *Husztik* Lajos, az arad-csanádi takarékpénztár makói fiókjának könyvelője tegnap tartotta esküadját *Borotvási* Boriska kisasszonnyal, *özv. dr. Beretvás* Dezsőné bájos leányával.

Vései Károly, a *Ransburg* M. és fia bornagykereskedő cég üzletvezetője eljegyezte *Stern* Flóra kisasszonyt, *Stern* Vilmos aradi kereskedő leányát.

Schlesinger Jenő budapesti ékszerész eljegyezte *Krausz* Gyula aradi kereskedő leányát, *Krausz* Margit kisasszonyt.

Schwitzer Dezső folyó hó 17-én tartja esküadját *Pataki* Sárka kisasszonnyal Arad-Buzsákon.

Várad Alfréd, az Aradi nyomdarészvény-társaság derék betűszedője vasárnap tartotta esküadját *Meisl* Berta kisasszonnyal, *Meisl* Lipót aradi polgár leányával.

Guttman Albert esendőrőrsvezető, aradi lakos eljegyezte *Vogel* Lipót kereskedő kedves és bájos leányát, *Erzsikét*, *Cegléd*en.

— Ügyvédből kereskedő. Érdekes pályaváltásról ír szabadkai tudósítónk. *Taussig* Izeó dr. szabadkai ügyvéd, a „Jogélet” című szaklap

szerkesztője az ügyvédség gyakorlásáról lemondott. Taussig Izso lemondása után belépett a „Taussig Vilmos” szabadkai közműúru nagykereskedésbe, mint a cég bolttagja.

— Földrengés Triesztben. Triesztből táviratozzák: Az e hó 4 iki hat földlökés után, mely pusztító hatással volt a Balkán-szigetre, a triezsi meteorológiai és földmágnességi intézet szeizmografikus eszközei e hó 5-én, 8-án, 9-én és 10-én öt új földrengést jeleztek. Különösen erős volt a tegnapi jelzett földrengés, amelyen 22 milliméteres ingakitérés maximumot észleltek.

— Csanádmegye alispánja a káromkodás ellen. Csanádmegye alispánja a következő körrendeletet bocsátotta ki:

A jó közigazgatásnak nem legkisebb feladatát képezi a polgári élet fejlesztése és biztosítása, minek folytán a jó közigazgatás eredményei felismerhetők annyiban is, amennyiben a lelkek eldurvulását hirdető cselekmények és kihágások megfelelő korlátozásával a polgári élet követelményei mind szélesebb körben elterjedve látszanak.

Ezen körülményekkel ellentétben állónak vélem azon Istent káromló durva és szemérmelen beszédek, melyek fájdalom, egyes községekben nap-nap után hallhatók s mely durvaságok mentességét az sem képezheti, hogy az illetők komoly sértő szándék nélkül s mintegy csak nyeglességből élnék tisztességes érzésük megbotránkoztatására szolgáló szavakkal. Elvárom cimed kötelességérzésétől, hogy fel fogva az ezen rendelet kibocsátására indító erkölcsi motívumot, a maga részéről is iparkodni fog, — hogy részint az éberebben gyakorolt felügyelet az ellenőrzés révén, részint a nép erkölcsi életét irányítóknak kellő befolyásának felhasználásával lehetővé fogja tenni, hogy népünk szokásaiból a keresve trágár és illetlen beszédek fokként kiküszöböltesse. S noha a kib. büntető törvénykönyv 51. §-ába ütköző kihágás elbírálása és megfenyítése nem is tartozik a közigazgatási bizottságok illetőségi körébe, mindazonáltal e §. rendelkezéseinek figyelembe vételével (8 napig terjedhető elzárás) cimed módot köteles találni arra, hogy ezen kihágást az elkövetők, a kihágási eseteknek pontos feljelentésével az arra illetékes bírói hatóság által a megérdemelt büntetésben részesedjenek.

Kötelességévé teszem Cimednek, hogy jelen rendeletem széleskörű közhírré tételével a jövőben az ellenőrzést szigorubban és közvetlenebbül gyakorolja, különösen ott, hol a fiatalság zajosabb összejövetelénél (kalákák stb.) e kihágás elkövetése mondhatni napiróndan van.

Nem kéilem, hogy e rendelet lelkiismeretes végrehajtása esetén az általam kitűzött cél jó részt elérhetőnek fog bizonyulni, minek előfeltétele azonban a nélkülözhetetlen példát nyújtó szigor jóakaratu alkalmazása.

— Öngyilkos igazgató. Berlinből táviratozzák, hogy *Kohnstetter*, a berlini *Wintergarten* mulató igazgatója agyonlőtte magát. Rendkívül ideges volt és az artista lapok támadásai tették annyira izgatottá, hogy öngyilkosságot követett el.

— Kávéházi szerelem. *Budapestről* írják: Esztendő előtt szemrevéltó kasszárnöve volt az Abbazia-kávéháznak. Sokan pályáztak a szívére, de a kasszánál trónoló csillag rátartós volt a szereimére. A törzsvendégek közt azonban akadt egy dalia, közöshadseregbeli százados, aki meg tudta hódítani. A kasszár és katonatiszt között benső viszony fejlődött ki s hogy a kisasszony mindig imádója közlébe lehessen, kilépett a kávéház szolgálatából is. A szerelmesek esztendőig boldogan éltek, ámde nemrég náboruság tört ki közöttük. A százados ugyanis bucsut mondott a legényeletnek s meg nősült. Gazdag, kecskeméti urileányt vett el feleségül. A cserbenhagyott szerető nem akart beleegyezni a változhatatlanba. Üldözte a nős katonatisztet. Polyton pénzt követelt s mintegy 10.000 koronát zsarolt ki a századostól, aki kénytelen volt köteinek állni, mert félt a bo ránytól. A kasszár azonban nem ösmert határt a zsarolásokban. Legutóbb pisztolyal állított be a

százados Lipót-köruti lakására. Lelővéssel fenyegette nemcsak a katonatisztet, hanem a feleségét is, ha nem adnak még pénzt. A százados ezután már kiméietlen volt. Feljelentést tett a zsaroló nő ellen. Életveszélyes fenyegetéssel, zsarolással és magánlaksértéssel vádolja. *Bérczi Béla* rendőrkapitány vezette ez ügyben a vizsgálatot. Az iratok már az ügyészségen vannak.

— Hirtelen megnémulás. Különös esetről ad hirt táviratban budapesti tudósítónk: *Mayer Sámuel* fővárosi kereskedő egy király-utcai kávéházban több társával hevesen összeszólalkoztak. Vitatkozás közben *Mayer Sámuel* rosszul lett, összeesett, s mire eszméletére tért, nem tudott egy szót se kiejteni. Az orvosok konstataáltak, hogy a szerencsétlen ember örökre megnémult.

— Kolduló ügyvéd. Az aradi rendőrség a napokban a következő körözüvényt kapta:

Schwarz Lajos dr. temesvári születésű és illetőségű, izr. vallású, foglalkozására nézve ügyvéd, aki alaposan gyanusittatik, hogy *Ad. Spitzer S. Nachfolger* bécsi cég részére *Fischer Jakabtól* 3000 koronán felüli összeget felvett, azzal el nem számolt, hanem jogtalanul saját céljára fordította és a kinek szeméyleírása alább közöltem, ismeretlen helyen tartózkodik. Felhivatnak az összes bírói és közigazgatási hatóságok, hogy a terhellet tartóztassák le s a legközelebbi kir. járásbírói vagy ügyészség fogházába szállítsák és erről alulírott kir. törvényszéket értesítsék. Szeméyleírása: kora 52 éves, testalkata magas, haja fekete, őszbevegyült, szakála fekete, őszes császárszakáll; foglalkozása ügyvéd. 2078/904. Temesvár, 1904. évi március hó 29-én. Kir. tvszék.

Mialatt a detektívek *Schwartz dr.-t* keresik, azalatt az már régen, e hó elseje óta Amerikában tartózkodik, a hová nemcsak a fenti összeg elsikkasztása miatt, hanem tömredék adóssága elől szökött. Tegnapi kapott egy budapesti barátja levelet egy magyar mérnöktől, aki azt írja, hogy *Schwartz ehézik New Yorkban*. Magyar honfitársaitól röstel segílyt kérni és ezért inkább koldul az idegenektől, mi miatt a rendőrséggel gyült meg már a baja. Az a mérnök hozta ki a rendőrség fogházából, ahol csavargók közé zárták. A szerencsétlen, aki még néhány évvel ezelőtt köztisztviselőben állott Temesvárott, ma a legnagyobb nyomorban tengeti életét. Álláshoz nem jut, mert a tengeri ut és talán büne is alaposan megviselte.

— Beteg-e a német császár? A német császár egészségi állapota felől az *11. Giorno* című napolyi lap, amit *Serao Matild* szerkeszt, több érdekes nyilatkozatot közöl azokról, akik vele napolyi tartózkodása alatt érintkeztek. Így az *Akvárium* igazgatója, aki a császárt az intézetben tett körutja alkalmával kísérte, azt beszélt, hogy Vilmos császár hangja tiszta és csengő, addig több tisztviselő szerint a császáron szemmeláthatók a kiállott betegség nyomai. A császár arca nagyon szenvedő s a hangja felülően fátyolozott. *Massei* ismert gégespeczialista sem kéteikedik abban, hogy a császár csakugyan hangszalagpolipban szenvedett. *Schmidt* tanár, aki megoperálta a császárt, az operáció után a következő levelet írta *Masseinak*:

— Boldog vagyok, hogy pályámat ilyen ragyogóan sikerült operációval fejezhetem be. — Magas páciensemnek nagyon kedvező az állapota. Remélem, hogy nyolc nap alatt elhagyhatom a potedami kastélyt s a tovább kezelést és a masszázst másoknak engedhetem át.

Német forrás szerint, ha a császár állapota nem volna kétségtelenül jó, akkor a tanár nem bízta volna a kezelést másra.

— Magyar név. *Einhord Gáspár* és *kiskoru Einhard* Istan hevesi illetőségű aradi, illetve hevesi lakosok családi nevének „Elekes”-re, és *Bürger Adolf* magyarbányai illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint *kiskoru gyermekei*: *Dezső* és *Er-*

nébet családi nevének „Bíró”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Tűz. Vasárnap reggel a József főhercegen levő főház udvarán kigyult a szemétdomb. Mivel a tűz nagyobb arányokat öltött, értesítették a tűzoltóságot, amely *Setankovics Miklós* főparancsnok vezetésével csakhamar meg is jelent és elfojtotta a tüzet. *Berecz Ferenc* alkapitány megejtette a rendőri tűzvizsgálatot, amely kiderítette, hogy a tűz egy kidobott párázscsomótól keletkezett. Az okozott kár csekély.

— Építómunkások sztrájkja. Eszékről táviratozzák: Az utásziaktanya építésénél foglalkoztatott kőművesek ma reggel ismét megkezdtek a sztrájkot, mert a vállalkozók nem akarták elbocsátott munkásaikat visszafogadni. A sztrájkhoz csatlakoztak a magyar kőművesek is, mert megfenyegették őket a sztrájkolók vezetői. Az építés helyére csendőrséget és rendőrséget küldtek ki, hogy megoltalmazzák azokat a munkásokat, akik dolgozni akarnak. Az ismételt kőműves sztrájk miatt az építkezés teljesen szünetel.

— A két vőlegény. A főváros előkelő köreiből egy tragikomikus történetről beszélnek. Az eset szereplői: egy bájos széke leány, aki egy magasrangú vasuti hivatalnok leánya, egy debreceni földbirtokos és végül egy fővárosi bankhivatalnok. A földbirtokos — a fővárosi tanckedvelő köreiből jól ismert elegáns fiatalember, aki nyáron hortobágyi birtokán gazdálkodik, télen azonban Budapest aranyfiatalságának tagja — körülbelül nyolc nappal ezelőtt egy főbb rangú katonatiszt útján megismerkedett a szép *Gretchen* családjával és mindjárt az első látogatáskor megkérte a leány kezét. A mama beleegyezett, s végül elhatározták, hogy a hivatalos eljegyzést husvét vasárnapján tartják meg. Husvétkor a földbirtokos boldogan utazott a jeggyűrűvel Budapestre menyasszonya karjaiba, akitől távolléte alatt naponként szerelmes leveleket kapott. Amint reggel öt órakor a keleti pályaudvaron kilépett, kellemetlen meglepetésben volt része. Az após fogadta. Amint ezt megölelte, ez kijelentette, hogy már semmi joga sincs az öleléshez, mert leánya tegnap eljegyezte magát — egy másikkal. Ezután egyszerűen és keresetlenül beszélt a leányá váratlan eljegyzésének történetét — a másikkal. Közvetlenül a még nem hivatalos vőlegény elutazása után ugyanis megjelent a színen a harmadik hős, a bankhivatalnok. Ot év óta udvarolt a leánynak és amint tudomására adták, hogy a szülőknek más igényeik vannak és egy jobb pártira várnak, jobbnak látta visszavonulni. Gratulálni jött a menyasszonyhoz és tette azt olyan alaposan, hogy a fiatal hölgy rövid beszélgetés után a bankhivatalnok szerelmi váilomásait azzal az igérettel némitotta le, hogy kezét és szívét még a lejárató idő előtt neki adja. A szülők azonban nem akartak egykönnyen ily változásba beleegyezni. Mire valók azonban a talmi öngyilkossági kísérletek? A kétszeres menyasszony be ment a fürdőszobába, beleült a kádba, és megnyitotta a csapot, a melyből ma még, ömlik a víz. Azután segítségért kiáltott és a háznép a fürdőszobába összefutott, kijelentette a leányka, hogy addig nem száll ki a kádból, a mig hön szeretett Józsiját — így hívják a bankhivatalnokot — meg nem kapja. A leány „kétségbeesítő” helyzetének látára a szülők másodsor is áldásukat adták s így tegnap megtartották a bájos menyasszony hivatalos eljegyzését a második számú vőlegényvel.

— Szerelm és foszforoldat. *Vigh Erzsé*, huszonegy éves aradi szobaleányt elhagyta az ideálja. Ez a szerencsétlenség annyira elkéséritette a leányt, hogy minden áron meg akart halni. Ecéliből két doboz vörös gyufát szerzett be, és a fejüket vízben feloldotta, azután megitta a kellemetlen italt. A dolgot azonban még idejekorán észrevette a leány gazdája, ki a Szabadság-tér 17 ik számú házában lakik, és sürgősen értesítette az esetről a rendőrséget. *Murády Álmos* ügyeletes rendőrhadnagy *Prohászka László* dr. kerületi orvossal hamarosan a helyszínén termelt. Miután az orvos konstataálta, hogy foszformérgezés történt, a leány-

nyal megittak néhány liter tejet, és beszál-
ltották a közkórházba. Sérülései nem veszé-
lyesek.

— Ito márki otthona. Egy angol lap leve-
lezője felkereste Ito márkit, akit előszeretettel
neveznek a japán Bismarcknak villájában,
amely néhány mérföldnyire Tokiótól, Japán
egyik legszebb vidékén fekszik. Ezen a kis
birtokán két háza van Ito márkinak. Az egyik
teljesen európai stílusban épült, a másik pe-
dig japán építésmódban. Kedves kertek vá-
lasztják el egymástól a két házat. A tudó-
sító a következőket mondja el erről a látoga-
tásról:

A márki az európai ház dolgozó-szobájában
fogadott és szívélyesen üdvözölt. Mint a leg-
több európai japán ur, európai ruhába volt öltö-
zve. Az obligát tea után, a cigaretta-füsttel
telt levegőben — Ito márkit sohasem látni
cigaretta nélkül — mindjárt otthonosan éreztem
magamat. Angol újságok, folyóiratok és szem-
lék feküdtek az asztalukon. — A szobában
angol butorok vannak és a falakon sok
gyermek-arcok függ, majdnem mind a mi-
kádó gyermekeit ábrázolja. — A két kert
éppen úgy, mint a házak, japán és an-
gol rendszerűek. Az angol kertben csupa euró-
pai virágok pompáztak, a melyek élénk színük-
kel pompásan hatottak. A virágokra azt mon-
ta a márki, hogy azok a feleségének kedvec-
s gyermekei, a melyeket szeretettel ápol. A már-
ki azonban semmit sem ért a kertészethez. Ez-
után pompásan elkészített európai reggelit tá-
laltak fel. Ito márki elmesélte életfolyását attól
az időtől kezdve, mikor negyven évvel ezelőtt
egy vitorlászajón Angliába küldték tanulmá-
nyozni.

— Azóta — ugymond a márki — mindig
szerettem az angolokat, mert ott éltem át azokat
az álmokat, a melyet hazám javára mind meg-
valósítottam.

— Erdekös bűnösök. Alig egy pár hete,
hogy Párisban nagy feltűnést keltett egy *Gren-
ling* nevű fiatalember gyilkossága, aki *Popescu*
Elza színésznőt, mert nem adott *Grenling*-nek
pénzt, megölte. *Grenling*et az enyhítő körü-
lmények figyelembe vételével a párisi esküd-
tszék, tíz évi fegyházra ítélte. *Grenling* esete
nagyon érdekes és azt mutatja, hogy mily
könnyen vetemedik bűnre jó családból származó
egyén is. *Grenling* svájci szállodatulajdonos
gyermek. A mikor idősebb lett, valami foglal-
kozás után kellett néznie és miután *Grenling*
a nehéz munkától irtózott, a legalkalmasabbnak
azt vélte, ha képeslevelezőlapokat árul. *Grenling*
mindig talált oly nagy- és félvilági hölgyeket,
akik jól megfizettek képes levelezőlapjáért. Ez
még inkább növelte kedvét és állandóan a
könnyelmű hölgyek között forgolódott. Annál
inkább érezte azután *Grenling* ennek a jó jö-
vedelemnek a hiányát. Épen kapóra jött *Popescu*
színésznővel való megismerkedése, akitől
szintén jó árat követelt *Grenling* a képes
levelező-lapjaira, csakhogy *Popescu* kivétel volt
és nagyon is rosszul fizette meg *Grenling*et.
Grenling erre méltó felháborodásában meggyil-
kolt a színésznőt. *Grenling* esetéhez hasonló a
tizenöt év előtti bécsi cselédgyilkos, *Schenk*
Hugó. *Schenk* fiatalkorában szintén könnyelmű
volt és egyáltalában nem akart tisztességes
munkába fogni. Pályája kezdetén szakácsnőknél
udvarolt, aiktől a kosztoláson kívül még pénzt is
csalt ki. S mikor *Schenk*nek ez az üzlet már nem
jövendelmezett, házasságok ígérete révén szerzett
magának nagyobb összegeket. Csakhogy a
megcsalt hölgyek feljelentették a vőlegény urat
és *Schenk*et több évi fegyházra ítelték. A bűn-
tetése leülése után úgy segített magán *Schenk*,
hogy a pénzüktől megfosztott hölgyeket szó-
 nélkül elvitte láb alól. A mikor *Schenk* ezt a
legújabb mesterségét már többször ismételte,
véletlenül kiszült tette és a törvényszék kőtel
általi halálra ítélte. *Schenk* a legnagyobb hideg-
vérrel és cinizmussal fogadta és szenvedte is
el a halálbüntetést.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi dísző Kos-
suth jótékonyceú asztaltársaság szíves volt 20 kor.
az aradi honvédegyelet pénztár gyarapítására és
Szabó (Sennenfeld) *Frigyes* joggyakornok 185 doka
szivar végét adományozni. Az aradi honvédegyelet
a nemes adományokért ezután is a leghálásabb kö-
szönetét nyilvánítja. *Simay* *István* egyl. elnök, *May*
Soma jegyző.

— Mindenkinek ajánljuk, szerezzen meggyő-
ződést különösen arról, hogy hányféle cikk kap-
ható bámulatos olcsó árak mellett *Porter* *Vil-
mos* Nagy Áruházában. Dus, mindenben iga-
zán pazar választékot nyújt a közönségnek és
a legcsekélyebb haszonnal beéri, mert nem az
árakon óhajt nyereszkeskedni, hanem a forgalmat
akarja emelni. *Porter* ezen nagy áruháza a
közönség érdekeinek magasabb kielégítésében
összesíti minden erejét.

— *Parketta* tükörfényes lesz *Vojtek* és *Weisz*-féle
parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

—x— *Pármai ibolya-szappan*. E név alatt
pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forga-
lomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e
kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt
tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira,
hogy még a legérzékenyebb arcórtüek is nagy ered-
ményrel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló
finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem
is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a kö-
zönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem sa-
ját érdekében fogja használni e kiváló magyar
gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 8 darab 2 korona 20
fillér. Készíti *Szabó Béla* pipereszappangyáros, *Mis-
ko con*. Kapható Aradon, *Vojtek* és *Weisz* gyógyáru
kereskedésében és *Maresch Gyula* üzletében. 611

TANÜGY.

(—) Tanítónő-választás. Az aradi zsidó hit-
község képviselőtestülete vasárnap délelőtt tar-
tott közgyűlésén töltötte be a *Reinitz* *Anna*
nyugdíjaztatásával megüresedett tanítónői állást.
Az állásra 28 pályázat érkezett be. Az iskola-
szék 4 jelöltet ajánlott megválasztásra. Az el-
nök javaslatára elrendelték a szavazást, melyet
dr. *Mandl* *Vilmos* elnöklésével *Lilienberg* *Sán-
dor* és *Glück* *Károly*-ból alakított bizottság inté-
zett. A szavazás eredményét *Deutsch Bernát*
elnök hirdette ki. A közgyűlés 24 szavazattal
5 ellenében *Klein* *Katicát* választotta meg.

VÁROS ÉS MEGYE.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése március hóról. —
Arad, április 11.

A közegészségi viszonyok a múlt havhoz ké-
pest kevésbé kielégítők. A betegülések száma nö-
vekedett s az összes halálozás 12 vel, közte a vá-
rosi illetőségűeké 11 gyel emelkedett. Az újszülöttek
száma a halálozást 57 tel haladta meg. A városi ha-
lalozásból esik a csecsemő korra 22⁰/₀, a gyermek
s ifju korra 16⁰/₀ a felnőtt korra 38⁰/₀, az előhá-
ladt korra 24⁰/₀. A légzőszervi betegülések voltak
tulnyomó számban, különösen a gümökör volt sürűn
észlelhető, a csusz és influenza is gyakori volt. A
heveny fertőző korforumák gyéren mutatkoztak, be-
jelentve volt a difteritis 4, a vörheny 8, a kanyaró
5, s a gyermekkláz 11 esettel.

A személy és vagyónbiztonság nagyobb mérvű
bűnesetek által megzavarva nem volt. A 30 eset
ben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 30 esetre
nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál február
hóról elintézettlen maradt 48 ügy, március hóban be-
folyt 286, ebből elintézett 275, elintézettlen ma-
radt 59. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó
kisebb kihágási ügy tárgyalatott és elintézett 21.
Beira ott 700 cseléd. A városi szegényapóldába el-
helyezve volt 118 egyén, március hóban felvétellett
8, kibocsátott 3, maradt a hó végén 115. A ha-
vi segélyben részesített városi szegények száma
volt február hó végén 648, márciusban felvétellett
9, a segélyezés megszűnt 1 egyénnel, maradt a hó
végén 654 városi segélyezett. Tűz 4 esetben volt,
nagyobb arányokat azonban egy sem öltött. A köz-
ségi bíróságnál február hóról tárgyalás alatt nem
maradt, március hóban befolyt 1228, elintézés alatt
állott összesen 1228, ebből elintézett 1228, tár-
gyalás alatt nem maradt. Végrehajtás foganatosít-
tatott 167, árverés tartatott 1. A katonaugyek sza-
bályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra
jelentkezett 172 közös hadseregbeli és 108 honvéd
tartalékos.

Utóállított 2 idegen illetőségű hadköteles.
Önként besoroztatott 1. A város terhére vendéglők-
ben elszállásoltatott 6 törzstiszt és 12 főtiszt.

A trahomás betegek száma volt február hó
végén 9, szaporodott 2, gyógyult 1, maradt 10, a
kórházban kezeltetik 5, idegen 4. Elhalt összesen

120 egyén, 73 férfi, 47 nő, az elhaltak között hely-
béli 107, idegen 13. Baleset következtében meghalt
2, öngyilkosság előjött 4, halva született 10. A vá-
rosi lakosság halálozási évi aránya 1000 : 23. 7. A
megyei közkórházban ápolatott 585 egyén, az izra-
elitak kórházában 18, összesen 603, ezek közül
gyógyult 148, javult 175, meghalt 80. Élve szüle-
tett 164 gyermek, 89 fiu, 75 leány, törvényes 138,
törvénytelen 26. A kapitányi hivatalnál, mint ipar-
hatóságnál iparjogositványt nyert 24, iparos, 14 ke-
reskedő, iparát áthelyezte 9 iparos, 4 kereskedő,
megszüntetette 16 iparos, 5 kereskedő. A tanonc-
lajstromba bejegyeztetett 2 iparos, 5 kereskedő ta-
nonc, felszabadult 3 iparos, 5 kereskedő tanonc.

Allami adó befolyt pénzben 30048 kor. 65 fill.,
leírás utján 1394 korona 96 fill., hadmentességi díj
befolyt pénzben 202 kor. 94 fill., betegápolási pó-
tadó pénzben és leírás utján 947 korona 44 fill., jog
és bélyegilleték pénzben és leírás utján 1396 kor.
95 fill., szárazéri költség pénzben 65 kor. 56 fill.,
iparkamai díj pénzben 274 korona 10 fillér, községi
adó pénzben 12719 kor. 58 fill., leírás utján 674
korona 18 fill., utadó pénzben 1938 kor. 95 fill.,
leírás utján 85 kor. 16 fill., átírási díj befolyt pénz-
ben 2261 kor. 52 fill., csatornázási költség befolyt
pé debated 6355 kor. 48 fill., idegen közadó befolyt
pé debated 1143 kor. 91 fill., leírás utján 4647 kor.
98 fill. A házi pénztár bevétele volt 169294 kor.
17 fill., kiadása 118798 kor. 9 fill., maradványa
50496 kor. 8 fill. Az utépitési alap bevétele volt
21707 kor. 18 fill., kiadása 7110 kor. 81 fill., ma-
radványa 14596 kor. 87 fill. A különféle alapok be-
vétete volt 1028679 kor. 29 fill., kiadása 69622
kor. 22 fill., maradványa 959057 kor. 1 fill. A so-
rompóknál szedett köveztvám folyt be 5476 kor.
14 fill., helypénz 7149 kor. 74 fill., partvám 80
kor., összesen 12655 korona 88 fill., kiadása volt
1383 kor. 26 fill., marad tiszta jövedelem 11272
kor. 62 fill. Az 1904. évi I. és negyedében befolyt
köveztvám 13195 korona 24 fillér., helypénz 14816
kor. 74 fill., partvám 80 kor., összesen 28041 kor.
98 fill., kiadása volt 5557 kor. 4 fill., marad tiszta
jövedelem 22489 kor. 94 fillér.

A mértékhiteltesítő hivatalnál hiteltesített 303
drb. folyadék mérték, 831 drb. hordó, 229 drb. szá-
raz tárgymérő, 119 drb. mérleg, 389 drb. súly.
Hiteltesítési díj befolyt 719 korona 52 fill. Az állat-
egészségügy kielégítő volt.

NAPIREND.

Április 12. Kedd. Róm. kath. naptár: Gyula. — Pro-
testáns naptár: Gyula. — Görög-keleti naptár (március
30.): Husvétkedd. — A nap két 5 óra 3 perckor, nyugszik
6 óra 27 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szom-
baton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és
pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepna-
pokon zárva. Helyiség: *Breklyemuzeum* helyisége mellett
ülésterem.

Időjelés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra
küldött távirat szerint a mai napra a következő időjé-
rás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Április 13. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Április 16. Az aradi szegény tanulókat segélyező egy-
sület közgyűlése délután 4 órakor (Városház.)

Április 17. Az aradi márciusi ifjak táncvígalmá (Vá-
rosliget.)

Április 24. Az aradi iparosifjak önképző-egyesületé-
nek mükedvelői előadásával egybekötött táncvígalmá (Vá-
rosliget.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

**A tőzsde a mai nemzeti ünnep
miatt zárva.**

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár
részvénytársaság forgalmi kimutatása 1904.
március 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1904. már-
cius 16-tól 31-ig 19636 személy, bevétel 3705
korona 0 fillér, 1903. március 16-tól 31-ig 18485
személy, bevétel 3504 korona 60 fillér, 1904.
január 1-től március 31-ig 99920 személy, be-
vétel 19986 korona, 1903. január 1-től március
31-ig 90404 személy, bevétel 18469 korona 80
fillér. Teherszállítás 1904. március 16-tól 31-ig
2278750 klg., bevétel 2754 korona 54 fillér,
1903. március 16-tól 31-ig 2057410 klg., bevétel
2401 korona 8 fillér, 1904. január 1-től már-
cius 31-ig 17348780 klg., bevétel 18251 korona
4 fillér, 1903. január 1-től március 31-ig 11319200
kg., bevétel 12797 korona 72 fillér.

Szészület.

— Április 11. —

Mai jegyzéek: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12:80—13:— korona mmázsként.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat déle.ött	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahonc g szv. d. u.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankotáról sv. este	9.20

Motormenetek

Arad—Mezőhegyes között.

Bátonya felé reggel	8.15	Mezőhegyes felől reg.	6.—
Bátonya felé d. u.	12.20	Bátonya felől d. e.	11.14
Mezőhegyes felé este	5.45	Bátonya felől d. u.	3.51

Arad—Új-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.35	Kétegyháza felől este	6.06

CSARNOK.

Örökké.

Irtá: Csuka Ferenc.

Ez a végzetes találkozás egyike volt azon véletlenségeknek, amelyek a multak parancsa folytán okvetlenül bekövetkeznek és így csak annyiban véletlenségek, amennyiben senki sem tudhatja előre, hogy bekövetkezésüket melyik időpontra és micsoda helyre tűzte ki a ti'okzatos végzet.

T'gnap ilyenkor senki sem állithatta volna, hogy Szondy Tibor átlépi a Bartáék küszöbét, Oigával, ifju feleségével együtt és kis gyermekével. Csak öt perccel ezelőtt ki hitte volna, hogy Barta Ernő így szól halálos ellenségéhez:

— Tassék bejebb kerülni nálunk, Szondy ur.

Még ez is semmi ahhoz képest, ami most nyomon következett, Szondyt egy viruló szép asszonynak mutatta be:

— Szondy Tibor ur... A nőm.

Szondy megcsókolta az elsápadt asszony reszkető kezét és nem merte ráemeini pillantását, mert félt, hogy elárulja a titkot, melyről az egész társaságban csak hátrman tudtak: Barta Ernő és a felesége, meg Szondy Tibor. Nem most találkoztak először.

Mindenki más, nagyon jelentéktelennek láthatta ezt a megismerkedést; a figyelmesebb szemlélő legfőbb némi elfogultságot fedezett volna föl. Barta Ernő, a férj, a konzultükörből nézte, hogyan fehéredik el a felesége arca és hogyan küzd önmagával az a férfi, a kire oly

gyűlölettel tekintett, hogy ez, bárha háttal állt neki, ösztönszerűleg a tükör irányába emelte szemét és tekintete összevillant az ő tekintetével. Egy pillanatig tartott ez és mind a ketten meg étették, hogy éppen úgy gyűlölik egymást, mint azt esztendője, a mikor életre halálra küzdöttek Zsarnóczay Klára kezéért.

A vetélytársak most találkoztak először a pisztolypárba, amelyben, kölcsönös boszúságukra, egyikük golyója sem talált. Nem békütek ki, éppen e miatt. Akármelyikük szivesen nyújtott volna békejebbot a párbaj után... de csak a hadoklonak. Most aztán mégis kezét kellett fogniok.

Zsarnóczay Klára a párbajt követő ötödik héten Barta Ernőné lett, pedig Szondy Tibort szerette. Sajnos, a körülmények, a miket Barta kósza pletykák felhasználásával teremtett, (ezek miatt támadt a megyeszerte szenzációt keltett pisztolypárba) arra kényszerítették a meggyötört és végül apátába merült leányt, hogy Bartához menjen nőül.

Hogy az alaptalan pletykák miről szóltak, említésre sem érdemes. Azt pedig, hogy a gavallér Barta felhasználta a kisvárosi mendemondákat és Szondy ellen fordította, két körülmény magyarázza. Az egyik, hogy a lovagiasság háttárain belül sok minden elhelyezhető; a másik, hogy örülni szerette Klárát és talán gyilkolni is tudott volna érte.

Klári, szegényke, valóban jobb sorsot érdemelt; de nem tartozott a hősi lelkek közé, nem mert szembeállni a nagyképi közvélemény előítéleteivel. Talán abban bizott, hogy Szondy kiragadja szomorú helyzetéből; csak hogy Szondy merő ellentéte volt erőszakos vetélytársának és tulzott érzékenységből, helytelen gyöngédségből, egyelőre nem akart Kláriékkal érintkezni; sőt hosszabb külföldi utazásra indult, úgy vélekedvén, hogy csak hetek múlva tér vissza, addig majd helyreáll a nyugalom és feltűnés nélkül, mindenféle kino: eshetőség elkerülésével, kérheti meg az imádott leányt szüleitől.

Ez rossz politikának bizonyult. Barta Ernő lett a győztes. Ellentállást nem tűrő és szinte brutálisan megnyilatkozó szerelmével valóságosan hipnotizálta a leány tönkrehozott lelkét. Klárinak nem volt akarata, csak az övé; és borzadva, reszketve, elienszegülésre képtelenül mondta ki az igent

Az igent meghallotta a távolban bujdosó Szondy is. Többet felé sem nézett annak a városnak, ahol Klári élt a férjével, pedig sok jó napot töltött ottan.

Most aztán, ezen a külföldi furdőhelyen, találkoznok kellett. Így skarta a végzet.

Ha Szondy tudja, hogy Bartáéknak saját villájuk van ezen a furdőhelyen és itt szoktak nyaralni minden évben, a világ minden kincse ért sem utazik ide feleségével és kisleányával. Messze elkerüli ezt a helyet és nem engedi lelke nyugalomát felzaklatni... Nem tudhatta, hogy Bartáék itt vannak, mert hat esztendő óta gondosan elzárt minden utat olyan hírek elől, amelyek bár a legtávolabbi összefüggésben is lehetnének Klárral.

Milyen csodálatosak a véletlen utai, mikor a végzet parancsa szerint igazodnak...

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Április 10. —

Fehér Kereszt szálloda Palatinus József kapitány Nagyvárad. — Reisinger Antal magánzó Parád. — Weiner Tivadar bérlő Parád. — Slovak Béla kereskedő Parád. — Totányi Sándor kereskedő Heves. — Truskovszky Andras gazdatiszt Kassa. — Takács Zoltán ezredorvos Budapest. — Imroné István magánzó neje Budapest. — Klein Romeo utazó Bécs. — Noga! Arpad ügyvéd neje és leánya Körösbánya. — Murády Frigyes őrnagy Nagyvárad. — Fránki Oszkár gyáros Fiume. — Simonyi Lajos

utazó Budapest. — Schwarz Ferenc utazó Bécs. — Weisz Leo utazó Bécs. — Balla Sándor és neje magánzó Csaba. — Kosztov József dr. ügyvéd Me rand. — Klein Bernát utazó Budapest. — Lippa Karoly utazó Bécs. — Cselko Agnes magánzó Teme svár. — Fischer Jenő kereskedő Teme svár.

Központi szálloda. Mándy Lajos min. tanácsos Budapest. — Kriszhaber Adolf ügyvéd Budapest. — Stark Vilmos kereskedő Szeged. — Rentsenthal József utazó M. Sziget. — Kesztler Hugó utazó Bécs. — Hanák Miksa utazó Budapest. — Markovits Margit színésznő Budapest. — Szilberer Adolf utazó Galgée. — Spitz Márk kereskedő Makó — Tritls Andor utazó Budapest.

Nemzeti színház.

Bérlét 181. sz.

Páratlan.

Kedden, 1904. évi április hó 12 én.

Niniss.

Hékes bohóság 3 felvonásban. Irtá: Hennequin és Mirlan. Fordította: Csepregli Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Gregoár Korninszki	Bónis Lajos.	Deszabiet A grófné	Győre Alajos.
Anatol Narciss	Szadai F.	Silleriné	Felthő Rózi.
Düpítőn	Polgár S.	Georgina Zsuliett	Pajor Agnes.
	Juhai József.		Fekete A.
	Ligetl V.		Sziklai Valér.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Alulírottak mély fájdalomtól megtört szívvel tudják, a felejthetetlen forrón szerett hitves, anya, nagyanya, anyós, testvér, sógornó és rokon

SINGER ADOLFNÉ

szül. Hauszmann Nanetta urnónek

folyó hó 11-én délután 4 és fél órakor hosszas betegség után, életének 58 ik és boldog házasságának 37-ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogult hült teteme f. hó 13-án délután 3 órakor fognak takásukról (Somonyi u ca 1. sz) az izraelita sirkertbe örök nyugalomra tétetni.

Örök békeesség lengjen hamva felett!

Singer Adolf, férj.

Singer Róza férj. Sohwarz Manó, Manóné, veje.	Singer Janka, Sohwarz Bandl,
Singer Etelka, Sohwarz Magda,	Singer Paula, unokái.
Singer Henrikné szül. Hauszmann Julosa, Singer Henrik,	özv. Mittelmann Samuné Singer Mihály,
szül. Hauszmann Rozália, Kleim Ignóz,	testvérei.

Butor-árverés.

Dr. Barabás Béla háztulajdonos kérelmére, Almásy Károly, Almásy Károlyné és Almásy Lola ellen fennálló 764 kor. ház-bér és jár. erejéig lefoglalt, 1895 koronára becsült ingóságok árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Az árverés idejéül 1904. április 13-ika, szerda délelőtt 9 óraja, helyéül pedig Arad, Erzsébet-körut 25. sz. földszinti saroklakás van kitüzve.

Babes Viktor, ügygondnok.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvogenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alattí eréggeel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

= Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! =

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti cég képviselőjét

Arad szabad királyi város

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

A R A D,

József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azon t. vevőket is, kik a fenti céggel eddig is összekötésben voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

**Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.**

Telefon 151.

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumí csövek gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1114

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

7400—1904.

Hirdetmény.

A közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. t. cz. 16. §-a értelmében közhírré tesszük, hogy az 1903. évre való érvényesített kivett földada, házbéradó, I., II., IV. oszt. kereseti adó, tőkekamat adó, mindezen adónemek általános jövedelmi pótdadó és betegápolási pótdadjárulék, fegyveradó és hadmentességi díjra, végre az állandó illetményes állami, törvényhatósági és vasúti tisztviselők, alkalmazottak és nyugdíjasok IV. oszt. kereseti adójára vonatkozó adókiivetési lajstromok azon czélból tételnek a városi adóügyi osztály 2 számú helyiségében folyó évi április 11-én kezdődő 8 napig közszemlére, hogy azokat bárki megtekinthetvén, ugy a saját, mint más adózóra kivett adók elleni kifogásait, a hivatolt t. cz. 16. illetve 18. §-a értelmében azon adózók, kik a kifogásolt adónemmel már az előző 1902. évből is mégróvattak, a lajstromok közszemlére tételének napjától, azon adózók pedig, kik a kifogásolt adószimen az 1903. évből először róvattak meg, ezen adónak adókönyvecskéikbe történt előírása napjától számított 15 nap alatt bélyegtelen kérvényben előadhassák.

Ha a kérelem földadó, házadó, I., II. oszt. kereseti adó vagy ezek pótdadjá ellen irányul, akkor a polgármesteri hivatalban, ha pedig IV. oszt. kereseti adó, tőkekamatadó, ezek pótdadjá, vagy hadmentességi díj ellen irányul, akkor az a kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtandó be.

Erről azzal értesítjük a város közhírségét, hogy a felsorolt adónemkbeli sérelmes kivétel el len a fentebb megjelölt kérelmezési határidőn túl beadandó kérvények a 74911—884. számú pénzügyministeri rendelet értelmében tárgyalatni nem fognak.

Arad, 1904. évi április hó 8.

A városi tanács.

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer
a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum“

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárban Arad, Beres Béni-tér 15. 1000

Kapható: Fűdes Kelemen, Vojtek Kálmán és Krehez Géza urak gyógyszertárában.

Ügynökök

intelligens megjelenésű beszélő tehetséggel bírók **fix fizetés és jutalék** mellett

felvételnek

az „Első Szánykiházasítási Egylet, m. sz. gyermek és életbiztosítási intézet **Aradi vezérügynökségénél**

Berger József,

Andrássy-tér 8.

681

**MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE**

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által szomjúsággal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szupplót májfoltot, bőrpírákat (mitesszer) és minden arcstíziátlanúságot. Massazsához használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis ezen készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1075

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszertárakban és droguerlában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjánón: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Pálotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Árpád, Eiken: H. Fekter István, Földeseken: Boros Károly, Gligovácson: T. Zombory János, Gurahonezon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun-
agotán: Fejes Lajos, Körtöcsen: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mőz-Ekőcséháza: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmá-
gyon: Henczros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, O-Pécsken: Fokszin János, Pankotán:
Pozsolt Gusztáv, Pivarszon: Szabados József, Székényváron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborsánban: Karolyi Kálmán, Szemlaken: Hauszior Sándor,
Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajko Géza urak gyógyszertárában.

BUTOR

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 1186

Arad, Kápolna-u. 6/a.

8058—1904. kh. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy újabb előfordult veszettségű eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. 6. április hó 4-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való el-
kötését rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési ministerium által 40.000—1888. sz. alatti kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közhírséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőr kapitányi hivatal mint I. sőfoku állategészségügyi hatóság-
tól.

Aradon, 1904. évi apr. 4. én.

Sarlott Domokos,

főkapitány.

168—1904. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Orczy-utca rigol kijavítási, továbbá a Dezső- és Török Gábor-utczák vízlevezető árkaik kikövezési; a György-utczában kö-
alapos ut készitési; a Rákóczy-utczának a Hunyady- és Forray-utczák közötti részének asphalttal leendő burkolási és a külvárosi utak kavicsolási munkálatainak el-
vállalása iránt folyó évi április hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Az Orczy-utca rigol kijavítása, továbbá a Dezső- és Török Gábor-utczák vízlevezető árkaik kikövezése 1020 korona. II. A György-utczában kö-
alapos ut készitése 8024 korona. III. A Rákóczy utczának a Hunyady és Forray utczák közötti részének asphalttal leendő burkolása 26116 kor. 95 fill. IV. Külvárosi utak kavicsolása 2600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1904. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a Pankotán felállítandó m. kir. marhasó áruda kezelése és betöltése céljából 1904. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján a kir. pénzügyigazgatóságnál (II. emelet 15. sz. tanácsteremben) nyílt versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlat tárgyát a m. kir. sóhivatalból vagy a marosújvári m. kir. sóbányahivataltól beszerzendő marhasó eladási ára képezi.

A sajátkezüleg aláírt egy koronás bélyeggel ellátott, a vagyoni állapotot, nagykorúságot és honpolgárságot igazoló közhatóságilag kiállított erkölcsi bizonylattal felszerelt ajánlatok a kir. pénzügyigazgatóság főnökénél a fenti határnap d. e. 10 órájáig nyújtandók be.

Később beérkezett, valamint hiányosan felszerelt, szóbelileg vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Aradon, 1904. évi márczius hó 20-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

1167

Üzlet áthelyezés.

Mélyen tisztelt megrendelőinknek, üzletbarátainknak és a nagyközönségnek ezennel szíves tudomására hozzuk, hogy 28 év óta fennálló

kárpitos és butorkészítő műtermünket

a Szabadság-téri Nádasdy házból

Forray-utca 6. szám alá

(saját ház)

helyeztük át, a hol állandó nagy raktárt tartunk tapétákban, mindennemű stílusú butorokban, melyek rajz szerint is készíttetnek.

Tekeasztalok behuzása ugy helyben, mint vidéken. — Szolid és pontos kiszolgálás!

A nagyközönség további szíves pártfogását kéri kiváló tisztelettel.

680

Berán Antal és Fia.

Uraságoktól használt

nyári és téli férfi-ruhákat
háló ebédlő és más buto-
rokat 581

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárt mindenféle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,
selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

Hamburg-Amerika.

Személyszállítás az új, nagy hamburgi
duplacsavaru legújabb szerkezetű posta-
és express gyorshajókkal.

Lehetőleg legnagyobb biztonság és kényelem.

Minden gőzhajónak két csavara van, és mindegyik 12—16
vizhatlan részre van beosztva, tehát emberi számítás
szerint ezen hajók elmerülhetetlenek.

A fedélköz, villamos világítással, gőzfűtéssel és szelelőke-
sztülekekkel van ellátva. Egyedül utazó nők s családok külön.

Express

Gyorshajómenet 6—7 nap.

Fedélközi
menetdíj **140 korona.**

Duplacsavaru

Postahajómenet 9—10 nap.

Fedélközi
menetdíj **118 korona.**

A fentemlített olcsó hajójegy ár mellett a mi kettős-osavaru posta és
gyorshajóinkkal csakis azok utazhatnak, a kik hazuiról előzőleg 20
Koronát előleget hozzánk beküldenek. 1119

Vasuti közlekedés New Yorkból az amerikai
ő-szes állomásokra, eredeti vasuti árakon. Köz-
lebbi felvilágosítást minden nyelven nyújtanak.

Falk és Társa, Hamburg, Amerikaház.

Mindenkinek saját érdeke

aki a tavaszi idényre

divatos és izléses férfi-, fiu- vagy gyermekruhát akar vásárolni, az ne mulassza el az alkalmat és szerezze be szükségletét

FRANK LEÓ

férfi-ruha áruházában Aradon, Andrásy-tér 9. sz.,

(az új minorita-templom átellenében), hol most az új idény beálltával dus választéku raktár áll a legolcsóbb és legszoli-
dabb árak mellett a t. vevőközönség részére felhalmozva.

Mérték szerinti megrendelések a legújabb szövetekből és legdivatosabb kivitelben

saját műhelyemben készül, úgy, hogy a legkényesebb izlést is minden tekintetben kielégít.

Allandó nagy raktár hazai és külföldi szövetekben.

769

Szolid elv!

Figyelmes kiszolgálás!

Olcso árak!

A K i n e k

Ismertetés híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**A K i**

eladni kíván

butort,
songorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy**A K i**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**A K i**mindeneket vétel vagy bérbevitel esél-
jéből keresi;**A K i**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“**

kis hirdetési

rovátát használja.

Nagymennyiségű Maculaturaeladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságnál.**Egy előkelő**szegedi terménykereskedő czég
(paprika, tarhonya, gyökény, zsi-
radók) képviselőt keres az aradi
piacz és vidéke részére. Tudako-
zódhatni helyben Schwarz József
urnál a baromfi-hizlalási telepen.
(Telephon 459.) 1185**Kulcsárnői vagy házvezetőnői**alkalmazást keres özvegy urinő,
ki összes háztartási és gazdasági
teendőiben teljesen jártas, hely-
béli vagy vidéki birtokos család
nál. Czim a kiadóban. 1178**Eladó!**uj állvány rőfös üzlethez, olcsó ár
mellett. — Bővebbet Soltz Gyula,
Pankota. 1165**Veszek**tisza méhviaxot. Reingruber Pé-
ter Uj Panát. 1169**Április 11.**a dinnyeültetés napján a lehető
legfinomabb faj Cantaloupe, Ana-
nász és Turkesztán sárgadinnye,
továbbá vérpiros, rózsaszín, sárga
és fehérbélű görögdinnye magva-
kat adagonként 20 fillérjével ajánl
Kürthy Ferencz apateleki dinnye-
szete. 1170

KÖZLÖNY *KÖZLÖNY* *KÖZLÖNY*

Országszerte ismert

vizsgálatainkból100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
resztökés tokban küldve, a gyürődés
ellen védve. 100—750 drbig a bérmentési-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.**Ingusz I. és Fia**
kiadóhivatala Arad.

KÖZLÖNY *KÖZLÖNY* *KÖZLÖNY*

Kriszta Nikodém

épület és díszmű bádogos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az épület és
díszmű bádogos szakmába
vágó új és javítási munká-
kat. u. m. 458horgony és domborműveket,
fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pon-
tos kivitel mellett.Aki egy csésze jó teát óhajt
élvezni, kérje mindenütt a yi-
lág legjobb és legfinomabb tea-
ját, és az az**INDRA TEA,**mely Chinának, Indiának és
Ceylonnak legfinomabb tea ke-
veréke. — Valódi csak eredeti
csomagolásban.Raktárakat a hirdető táblák
mutatják. 340

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

1400—1904.

Hirdetmény. Az 1888. évi XLIV. t. cz. 86.
§ d) pontja értelmében felhívjuk
Arad sz. kir. város közönségét,
hogy az 1903. évre való érvény-
nyel kivetett és immár főkönyvi-
leg előírt adónemeknek adóköny-
vecskéjébe való előíratása végett a
a városi adóügyi osztálynál folyó
április hó 12 én kezdődő 8 nap
alatt annál inkább jelentkezzen,
mert az 1903. évi adó előíratásá-
nak elmulasztása esetén a mu-
lasztó fél 2—10 koronáig terjedő
pénzbírsággal lesz sújtandó.

Arad, 1904. évi április hó 8.

A városi tanács.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó
szer az**ALVO tabletták.**Az „Alvo“ az egyedüli biztos szer, melynek használatá-
val rendszeresített állandó széklettel idétetik elő. Mint gyomor-
erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy
a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt
hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló
készítményeknél.Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszer-
rettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve van-
nak. — Utánzők szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez“

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Alapított 1860.

Telefon 213.

Uri

fehérneműeketmérték után a legizlésebb
kivitelben készítik el.

Színes divat ingekben

remek választékom van. 767

Münz I. Arad

uri divat-üzlete.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek. 1076

4634/1904. P. sz.

Hirdetmény. Az aradi kir. törvényszék az
Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utaknak Gutzjühr Mihály aradi
lakos elleni a m. kir. kereskedelem-
ügyi minister által 75748/1903. sz.
a. engedélyezett és az aradi 4317.
és 6924. sz. tjkvben foglalt egyes
ingatlanok egyes részére vonatko-
zó kisajátítási ügyében a kártala-
nitásnak bírói uton való megállá-
pítását az 1881. évi 41. t. c. értel-
mében elrendeli és az ez iránti
tárgyalások vezetésével Lehrman
Viktor kir. törvényszéki bírót
megbízta.A tárgyalások megkezdésére az
id. törv. 46 §. értelmében határ-
időül 1904. évi április hó 25-ének
d. u 3 óráját nevezett bíró helyi-
ségbe II emelet 13/a kitűzi és arra
az Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
utakat mint kisajátítót, Gutzjühr
Mihály aradi lakost mint kisajátí-
tást szenvedőt, továbbá a Magyar
Állam Vasutakat, melyek szintén
kisajátítási jog által értekelték a
Magyar Takarékpénztárak Köz-
ponti Jelzálogbankja részvénytár-
ságot, mely zálogjog által van
érdekelve, és Penzes Ákos aradi
ügyvédet, mint az ismeretlen tar-
tózkodású vagy távollévő érdekel-
tek részére ezennel kinevezett
ügygondnokot azzal a figyelme-
ztéssel idézi meg, hogy elmará-
dásuk a kártalanítás feletti érdem-
leges határozathozást nem gátolja.Aradon a kir. törvényszék, mint
polgári bíróságnak, 1904. évi á-
prilis hó 2 ik napján tartott ülésé-
ből. 1150.Dr. Pósz,
jegyző.